

100 ГОДИНА ШКОЛЕ У СКЕЛАНИМА

1903 - 2003

*Све су Дрине овог свијета криве; Никада се оне
неће моћи све ни потпуно исправити;
Никада не смијемо престати да их исправљамо.*

Иво Андрић

СТО ГОДИНА ШКОЛЕ У
СКЕЛАНИМА
1903 – 2003
МОНОГРАФИЈА

ОДБОР ЗА ПРОСЛАВУ 100 ГОДИНА О.Ш.

« КОСТА ТОДОРОВИЋ « СКЕЛАНИ

1. Павловић др. Радомир, предсједник одбора
2. Драги Јовановић
3. Властимир Катанић
4. Љубимко Катанић
5. Благомир Јовановић
6. Новица Савић
7. Драган Николић
8. Несиб Манџић
9. Мујо Салиховић
10. Алмир Муминовић
11. Милан Малешевић
12. Јовановић Јован
13. Мијатовић Добривоје

Тираж : 500 примјерака

Штампа : ДОО « ПАПИРУС « Зворник

КОМИСИЈА ЗА ПИСАЊЕ МОНОГРАФИЈЕ

1. Јовановић Драги, председник
3. Марјановић Максим
2. Катанић Љубимко
3. Попара Благоје
4. Салиховић Мујо
5. Муминовић Алмир
6. Малешевић Милан

КОМИСИЈА ЗА ДОДЈЕЛУ ПРИЗНАЊА

1. Властимир Катанић , председник
2. Малешевић Милан
3. Јовановић Благомир
4. Салиховић Мујо

НАСЛОВНА СТРАНА:

Радоје Богдановић

ФОТОГРАФИЈЕ:

Властимир Катанић
Првослав Радивојевић

ЛЕКТУРА :

Благоје Попара
Љубимко Катанић

ГРАФИЧКА ОБРАДА:

Максим Марјановић

ИЗДАВАЧ :

О.Ш. « КОСТА ТОДОРОВИЋ »
СКЕЛАНИ

УМЈЕСТО ПРЕДГОВОРА

Сто година рада и постојања једне институције, посебно у овако неразвијеним крајевима као што је наш, је јубилеј достојан не само поштовања, него и дивљења.

Ова монографија је само покушај да се од заборав времена отргне макар нешто од те велике и богате традиције.

У већем своме дијелу она је заправо репринт монографије која је изашла поводом 80 година рада школе, па зато још једном желимо захвалити ауторима и сарадницима на њеној изради.

И ова монографија је као и она претходна, једна скромна награда за све оне знане и незнане, поменуте и непоменуте, који су својим дјелом учинили да ова школа траје већ један вијек, чинећи част и услугу нама и будућим генерацијама. У њој су поменути само они до чијих смо имена у скромним писаним изворима дошли, али је остало дестине неуписаних имена чији допринос развоју школе није ништа мање важан.

Да ова Монографија угледа свјетлост дана, заслужни су многи, својим свједочењем о прошлим временима, пруженој моралној и материјалној подршци, а посебну захвалност дугујемо Максиму Марјановићу за стрпљење и истрајност приликом рада на њој и господину дипл. инг. Горану Алексићу из Бајине Баште на техничким савјетима и помоћи коју нам је пружио.

У своје име и у име колектива, такође желим захвалити свим институцијама и појединцима на пруженој помоћи и подршци у настојању да јубилеј 100 година постојања наше школе, што достојније обиљежимо.

директор школе
Драги Јовановић, проф

O C A T

СКЕЛАНИ : кратак историјско-географски приказ насеља и околине

ОСАТ је историјско-географска област на крајњем истоку Босне и Херцеговине, са југа, истока и сјевера опасан ријеком Дрином. Западну границу Осата, ону према Лудмеру чини линија Тегарска ријека–Моћевићи-Шубин-Брежани-Карачића брдо-Лубничко брдо-Љесковик-Клотјевац. До сада откривен најстарији писани помен имена Осат је у уговору угарског краља Сигмунда Луксембуршког и Стевана Високог (српски деспот Стеван Лазаревић) из 1426. године. Ова регија се у том уговору помиње у корумпираној форми **OZACH**.

Овај по својим морфолошким карактеристикама брдско-планински крај, поприлично изолован, има више десетина насеља сеоског карактера од којих су Скелани били, а и сада су најзначајнији. Поријекло имена Осат тешко је одредити и ако постоји више верзија, Једна од најлогичнијих је она, по којој је у средњем вијеку у овом крају било доста рудара Саса, те је крај добио име “ од Саса ”, што се временом претворило у Осат.

СКЕЛАНИ се налазе на једанаестом километру низводно од ХЕ Перућац, на лијевој обали ријеке Дрине, наспрам Бајине Баште. Надморска висина централног дијела насеља је око 230 метара. Име насеља је настало доста давно по скелама (скели) које су до изградње моста служиле за пребацивање људи и робе преко Дрине.

Веома добар стратешко-саобраћајни положај условио је да се на садашњем мјесту још у римско доба подигне насеље (2. вјек н.е.). То античко војно насеље са врло вјероватним називом **MALVESIATIUM** простирало се са обадвије стране садашњег пута од зграде Црвеног крста (бивше милиције) па готово до фабрике « Лимко ». Трагови тог насеља проналажени су, а и сада се проналазе око школе, задружног дома, Глигића кућа и у њивама испод школе све до Дрине.

По стилу градње из тога доба насеље је било утврђено, али то утврђење није било од камена, него од земље са палисадом. Намјена тога бедема била је да штити од изненадног напада, а не као помоћ при дужим опсадама. Насеље је било уређено као самоуправна градска општина (муниципиум) и било је значајан привредни (ци –

глана) и саобраћајни центар овог дијела Подриња. На рушевинама овог насеља саграђене су двије ранохришћанске базилике (5. и 6. вијек н.е.). Становништво је углавном припадало илирском племену Аутаријати (по њима је Тара добила име). Ово племе Страбон је називао « највеће и најбоље од илирских племена », а Апијан « најјаче по снази копнено илирско племе ». У самом насељу живјели су имућни сељаци , нешто ситних трговаца и ветерани (ислужени вој – ници). Карактер друштва био је провинцијски, тј. романизација је мање-више била површна.

У 6. и 7. вијеку Словени су порушили готово сва римска насеља, а многим се затро сваки траг у имену и постојању. Сличну судбину доживјели су и Скелани.

Из средњег вијека писаних трагова о Скеланима нема.

Први значајан помен Скелана датира тек крајем 19. вијека. Аустријанац Феликс Каниц путујући кроз Србију дошао је до Бајине Баште. Гледајући Скелане са ушћа Раче у Дрину он је записао:

« Са друге стране нас је гледала царинарница Скелани, са неколико чврсто грађених бијелих зграда и царском заставом која се весело вијорила... » Том приликом Каниц је чак и нацртао Скелане.

Скелани (цртеж Ф. Каница, око 1900. године)

Каниц помиње и остатке трасе римског пута (видљиве и крајем 19. вијека) који је ишао од Жлијебца, Петриче и Скелана , у којима се по његовом запису она могла видјети чак и са остацима античког града поред њега. Пут је даље ишао до Ђурђевца и Клотјевца гдје је прелазео на десну страну Дрине, У том запису он говори да су царинарница и жандармеријска станица у Скеланима грађене од античког материјала и да се посвуда могу видјети « дивни архитектонски остаци ». Каниц даље говори и о нађеном « *гор њем дијелу, фрескама украшене велике стамбене зграде, једног мозаика и два царска натписа, једном завјетном камену посвећеном Каракали с натписом у осам реда* ». Све то по Каницу потиче из друге деценије трећега вијека.

Један од значајних момената у историји овог мјеста је изградња моста која је почела 1922. године. Конструкција за мост добијена је од Нјемачке у оквиру ратног обештећења из првог свјетског рата. Метална конструкција довлачена је волујском запрегом са жељезничке станице Крчагово (Ужице). Камени стубови грађени су од камена који је тесан у Бањском точилу, више Перућца. Камен су тесали мајстори из Далмације. Надзор над свим радовима вршили су руски емигранти - инжињери. Великим народним слављем, 28.08.1926. године мост је пуштен у употребу.

У нјемачкој војној офанзиви на слободну територију у западној Србији (Ужичка реублика) мост је миниран и срушен 28.09. 1941. године

Послије другог свјетског рата, тачније 1947. године почело се са поновним подизањем моста, који је у односу на стари проширен за један метар. На његовој обнови радили су нјемачки ратни заробљеници. Коначно је завршен и уз велико славље пуштен у употребу 01.05. 1949. године.

Садашње насеље Скелани обухвата простор дуж асвалтног пута од Хоциног потока до ветеринарске станице, али није погрешно рећи ни да се Скелани простиру од Лијешћа до Калиманића. У самом насељу могу се издвојити мање цјелине: Водице, Скела, Жабоквица, Алимани, Жарковићи, Росуље, Малташко поље..... . Насеље има око хиљаду становника (пред рат око двије хиљаде) . До 1928. године осим жандармеријске и финансијске станице, двије кафане, школе и једне куће, није било других грађевина. У финансијској станици били су запослени људи који су контролисали продају дувана и ра-

кије, роба којима се тада најчешће шверцовало. Та зграда је од другог свјетског рата до 1980. године служила као станица милиције. Доста оронулу власти општине Скелани реновирале су је у периоду 1992-1995. године, па је тренутно у њој смјештен Клуб пензионера (приземље) и два стана на спрату. У периоду 1995-2001 у њој је био смјештен Црвени крст. Електричну енергију Скелани су добили 1931. године из приватне централе Рајковић из Перућца и том приликом струја је уведена у школу, општину и приватну кућу Глигића. Послије другог свјетског рата почиње убрзан раст насеља. Омладински дом (садашњи задружни дом) је прва друштвена грађевина након другог свјетског рата. До данашњег дана изграђене су још и зграда поште, електродистрибуције, полиције, дома здравља, школа, ветеринарска станица, а изградња цркве је у току. Године 1973. започела је изградња фабрике лимене амбалаже «Лимко». Крајем осамдесетих и почетком деведесетих година 20. вијека насеље доживљава врхунац свог привредног и друштвеног живота. У то вријеме радило је неколико трговина, месара, берберница, столарска, тапетарска, обућарска и ТВ-механичарска радња, неколико кафана и мотел, а окосница развоја била је фабрика « Лимко » и Земљорадничка задруга. Скелани су били локални центар за готово 15.000 становника у свом залеђу. У њих свакодневно долази по неколико аутобуса за ученике, раднике и путнике. И поред свега горе наведеног два основна вида привређивања су пољопривреда и грађевинарство (печалбарење). Становништво је мјешовито – Срби и Бошњаци.

У два наврата Скелани су били и општински центар, први пут од 1928 до 1958. године, а други пут од 1992. до 2001. године.

Ратна збивања у периоду од 1992 - 1995. године имала су за само насеље, али посебно за његово залеђе катастрофалне последице. Највећи број становништва се пред вихором рата иселио, а нажалост велики број и смртно настрадао. Околна насеља су ратом уништена готово 100%, а привредне активности готово замрле. Тренутно у Скеланима осим тзв. буџетских служби (школство, здравство, полиција, царина, Мјесни уред итд.) ради још двадесетак људи у пошти, електродистрибуцији, комуналном предузећу, неколико трговина и кафана.

Најзначајнији привредни објекат « Лимко » тавори оптерећен разним проблемима са минималном производњом, и далеко је од « носиоца економског развоја Скелана и околине ». И ако су од општинског центра Сребреница удаљени 40 километара Скелане са њим не пове-

зује нити једна аутобуска линија. Повратак расељеног становништва обавља се доста споро, додуше наду буди ангажман међународне заједнице и локалне (општинске) власти које у задњих годину – двије улажу огромне напоре управо у овом правцу (такозвани одрживи повратак). Природно богатство (земљиште, шуме и Дрина) као и упорност и промућурност овдашњег становништва добар су темељ за поновни опоравак овога краја.

У свакој причи о Скеланима, ма како она била кратка мора се нешто рећи и о ријечи Дрини, која се због боје своје воде, све до 15. вијека по народном предању звала Зеленика или Зеленка. Када је Мехмед Фатих 1463. године освајао Босну, приликом преласка преко Дрине удавио му се коњ, на шта је он рекао « Бу су дерин », што у преводу значи ова вода је дубока. Од ријечи « дерин » настала је ријеч Дрина. Дрина је слична народу који живи на њеним обалама: понекад питома и весела, а понекад бучна, снажна и опасна. Њено богатство је у првом реду њена квалитетна вода – чиста, брза и снажна, али и велико богатство разнолике рибе међу којима се посебно истиче младица (лат. *Nucho nucho*).

Скелани – панорама

ШКОЛА: Оснивање и развој

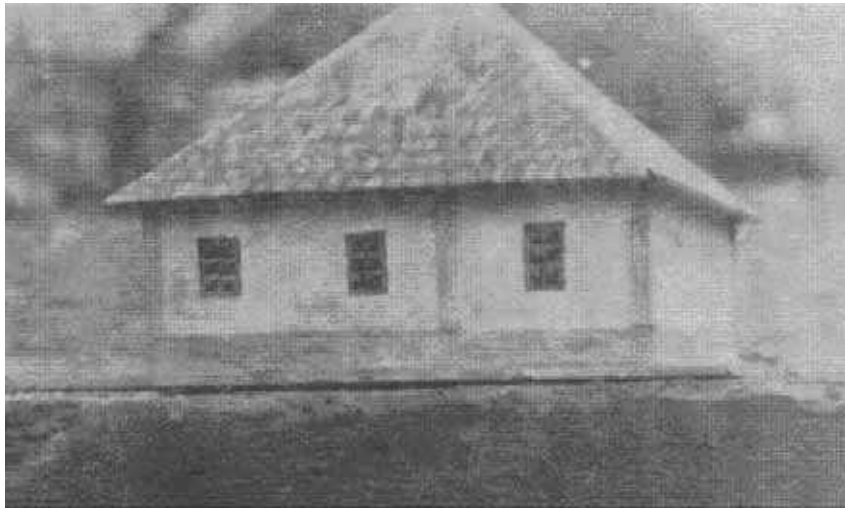
Основно школство и елементарна писменост представљају једно од најболнијих мјеста у наслијеђу Босне и Херцеговине, што је последица двије окупације, најпре турске, а касније аустро-угарске. Насупрот проглашавању обавезног основног школовања чије трагове налазимо у последњим деценијама турског периода (Омер – паша Латас ; 1851. године) и насупрот законима у том погледу утврђених обавеза за вријеме Аустро - Угарске и касније краљевине СХС, мрежа основних школа била је у сталној стагнацији. Аустро-Угарска је у готово 100% неписменој БиХ за 40 година подигла 320 школа (годишње по 8 школа). У краљевину СХС 1918, БиХ улази као једно од најнеписменијих подручја, али се изградња школа одвијала спорије од других њених дијелова. Према проценту обухваћености и времену трајања школовања краљевина Југославија је била предпоследња у Европи, а БиХ последња у Југославији. На почетку другог свјетског рата неписменост је у неким срезovima (нпр. Сребренички, Власенички и други) износила и до 90% .

Пред саму аустроугарску окупацију у Сребреничком кадилуку радило је 49 мејтеба (мејтефа) у свим већим бошњачким селима и три хришћанске школе (Сребреница, Крнићи и Братунац) . Сходно обавезама које је пред европским земљама преузела на Берлинском конгресу, у склопу своје тзв. културне мисије у БиХ, Аустро-Угарска почиње да отвара школе по узору на владајуће школске системе у западној Европи. За разлику од турског периода гдје су школе биле једнонационалне и највише на вјерској основи, школе у Аустро-Угарској су вишенационалне и мање окренуте религији. Обавезно основно школовање Аустро-Угарска уводи 1911. године. У нашем крају она отвара школе у Сребреници, Братунцу, Кравици, Дрињачи, а 1903. године и у Скеланима.

Прва школа у Скеланима почела је да ради у кући Драге Глигића. Број ученика био је мали, али та зграда није могла задовољити ни те потребе, па су се људи овога мјеста договорили да од тадашње Земаљске владе у Сарајеву затраже одобрење и средства за изградњу школске зграде (марта 1904. године). Особито залагање и пожртвованост испољили су; Марко Димитријевић, Решага Јунузовић, Бећо Мусић-Мустајбег, Јелкан Неђић и Вујо Милошевић. Позитиван одговор Владе стигао је врло брзо. Земљиште за изгра -

дњу школе поклонио је Бећо Мусић-Мустајбег. Радови на школи су почели 1905. а трајали су до 1907. године када је школа завршена и предата на употребу. Сви радови на школи обављани су бесплатно, наиме свака пореска глава била је дужна да ради бесплатно три дана. Зграда је првобитно имала двије учионице у приземљу и стан на спрату за учитеља. Број ученика није био велики, јер су школу похађала само дјеца имућних људи. И вријеме првог и другог рата као и школске 1992/ 93 школа није радила.

У периоду послије другог свјетског рата због повећања броја ученика школа је више пута преуређивана. У лјето 1960. године на једном дијелу школе подигнуте су још двије учионице, а стамбени простор преуређен у учионице, тако да тада школа има осам учионица и двије канцеларије. Рад у школи обављао се у двије смјене све до 26. октобра 1969. године.

Кућа Драге Глигића (макета)

Све до школске 1958/59. године школа ради као четворогодишња. Прва генерација осмака изашла је 1962. године. Те школске године школа је имала 540 ученика.

Тешкоће са којима се сусретао колектив у своме раду су многобројне, а особито су били тешки послератни почеци рада школе. Као илустрацију наводимо допис број 43/47 од 27.02.1947. године који је упутила тадашњи управитељ школе Марија Зарић повјеренику за просвјету среза сребреничког, из којег се види да школа има шестар, карту ФНРЈ, једну словарицу, један собни топлотјер и ни једно друго наставно средство.

Школска зграда из 1907. године (снимак из 2003. год.)

До 1960. године о средствима школе бринуло се повјереништво за просвету у срезovima и општинама. Те године школе почињу добијати средства на управљање, а како Закон није дозвољавао да једно лице буде ликвидатор и наредбодавац, а било је доста школа у којима је радио само учитељ (који је био и управитељ) и послужи - тељ, па је морало доћи до интеграције школа.

На подручју општине Сребреница тада је радило 28 школа од којих је формирано седам централних (матичних) школа. Том приликом школа у Скеланима је проглашена централном, а припојене су јој као подручне четвороразредне школе у Црвици, Костолмцима и Пећима .

Тада су по први пут изабрани директор (Владета Читаковић), Савјет школе, Збор радних људи и формирано Наставно вијеће. Општински фонд за школство финансира рад школа (средства за школу Скелани износила су 1963. године 20.000, а 1964. 21.000 динара).

Од почетног једног одјељења 1903.тај број се 1968. године повећао на 16 одјељења. Одјељења су врло бројна, па је учионички простор недовољан за нормалан рад. Нарочито су тијесне учионице преуређене од станова. Ентузијазмом који је тих година владао, не само у школама, већ уопште у цијелом друштву, колектив савлађује све препреке и постиже завидне резултате. То потврђује и записник директора ППЗ Зворник, господина Сабљаковића. *« ..... све што се у школи ради и што је до сада у односу на постојеће услове успјешно учињено, резултат је залагања свих чланова колектива, органа управљања и руководиоца школе. Како је тешка ситуација у погледу простора најбоље ће потврдити податак да на једног ученика долази 0,52 м² ученичког простора и ако се ради у двије смјене. Само великим залагањем, уз максималне напоре наставничког колектива и других органа у школи могуће је одржати постојећи ниво у организацији наставе и другим дјелатностима школе и даље га унапређивати».*

Скупштина општине Сребреница је 1967. године усвојила програм развика школства и изградње школских објеката на својој територији. По том документу изградња нове школске зграде у Скеланима планирана је за 1971. годину. Тешкоће са којима се сусреће школа просто тјерају Савјет школе да све своје напоре усмјери ка измјени овог програма, како би изградња школе у Скеланима била приоритетна. Жестока кампања у којој осим школе учествују све друштвено-политичке организације са цијелог школског подручја кулминира захтјевом тадашње МК ССРН Скелани (приједлог су дали Читаковић Владета и Малешевић Милан) Скупштини општине Сребреница у којој се тражи изградња нове школске зграде са осам учионица и фискултурном салом. Почетком априла 1968. године одборници општине су тијесном већином прихватили овај захтјев. Радове на изградњи нове школске зграде изводи ГП « Радник » из Сребренице. Свечано отварање обављено је 26.10. 1969. године.

Свечаност отварања (поздравни говор директора В.Читаковића)

Изглед нове школе (снимак из 1983. године)

Отварањем нове школске зграде настава се организује само у једној смјени. У старој школској згради настава се изводи за одјељења разредне, а у новој згради за одјељења предметне наставе. Упоредо са рјешавањем проблема школског простора радило се и на рјешавању стамбених проблема запослених у школи. Изградњом стамбене зграде 1976. године је ријешен највећи број тих проблема. У 1973. години у школи је уведено и парно гријање, а његова реконструкција је извршена 2000-те године. Од изградње па до данашњег дана није било значајнијих радова на школи, осим 1997. када је америчка Фондација USAID извршила молерско- фарбарске радове, санацију мокрог чвора и електро-инсталација. Садашње стање школе је такво да би било нужно замијенити кровну конструкцију, освјезити фасаду и фискултурну салу оспособити за нормалан рад (електро- инсталација).

Стара школа је 1999. године готово у потпуности адаптирана (осим крова) и у њој тренутно раде: Мјесни уред Скелани, уред Министарства одбране, геодетска служба, удружење жена « Жеља » и удружење жена « Подриње I ». Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске у задње двије године организује играоницу за дјецу предшколског узраста у једној учионици ове школске зграде, коју је Фонд за те потребе и опремио.

Подручна школа у Црвици

На збору црквено-школске општине Црвица који је одржан код сеоске цркве 12.02.1927. године, одлучено је да се од надлежних власти тражи отварање школе. Том приликом изабран је и Одбор који ће спроводити све активности око изградње школе. Одбор је бројао 24 члана, а за његовог предсједника изабран је Радован Т. Јовановић, сеоски кнез, Живко Јаковљевић је изабран за подпредсједника, а Павле Стевановић за благајника. Молба је упућена у Тузлу, тадашњем сједишту округа који је одобрио изградњу школе и обећао да ће обезбиједити учитеља. Прибављена је потребна документација (план зграде) и обезбијеђено мјесто. Земљиште је купљено за 6.000 динара, а новчана средства су сакупљали сами мјештани. Тадашње власти нису пружиле никакву новчану помоћ, али су Одбору одобриле сакупљање добровољних прилога и да без накнаде припреме грађу на Тари. Зграда је завршена 1928. године и имала је једну учионицу и стан за учитеља.

Први учитељ био је Милисав Жунић. У овој школској згради настава је извођена све до рата 1941. године. Ученици су у школи у то вријеме боравили скоро цијели дан. Све уџбенике и школски прибор добијали су бесплатно. У суботу, након завршетка наставе ученици су прибор носили кући, а осталим данима он је остајао у школи. Неусловна школска зграда прилично беспутна, мотив је који наводи Одбор на идеју да се прави нова школска зграда. Године 1930. написана је молба Окружном савјету у Тузли коју је потписао тадашњи посланик за овај крај, прота Милан Петковић из Дрињаче. Након стизања одобрења, сакупљен је новац за куповину земљишта и грађевинског материјала, а радови су повјерени Бошку Јосиповићу Просветни савјет из Сарајева одобрио је 25.000 динара за извођење радова. Први дио радова завршен је 1934. године. За оно вријеме то је био изузетно добар објекат, који је имао чак и купатило за ученике. Сам принцип рада купатила био је врло интересантан, наиме вода је пумпом из бунара избацивана на таван гдје је био смјештен резервоар од 1000 литара, а вода у њему је грејана шпоретом. До 1941. године, укупна утрошена средства износила су 195.000 динара. Школа је тек 1946. године оспособљена за рад и као четвороразредна ради до 1958. године, када су мјештани добровољним радом и прилозима изградили још једну зграду са двије учионице и станом. Тада је отворен и пети, а годину дана касније и шести разред. Опadaње броја ученика, немогућност да се обезбједи стручан кадар и одлука о интеграцији школа, враћа ову школу на ранг четвороразредне 1962. године, када она губи своју самосталност и припаја се школи у Скеланима. Као четвороразредна она ради све до 1992. године, када због рата њен рад престаје. Школа са радом поново почиње у септембру 2001. године. Настава се изводи у једном комбинованом одјељењу и има четири ученика. Први учитељ у поново отвореној школи у Црвици је Аксентијевић, сада удата Лукић Зорица, наставник разредне наставе из Бајине баште.

Школа у Црвици (снимак из 1983. године)

Са свечаности поновног отварања школе у Црвици (2001. год.)

Подручна школа у Костоломцима

Године 1951. срез у Братунцу је донио одлуку да се на овом подручју изгради више школа, а међу њима и школа у Костоломци – ма. До изградње ове школе, дјеца из Костоломаца и Велике Дљепоште ишла су у школу у Божиће, која је од 1939. године радила у кући Ивана Урошевића, а дјеца из Мале Даљепоште похађала су наставу у Црвици.

Школа у Костоломцима (снимак из 1983. године)

На збору Мјесне заједнице Костоломци изабран је одбор који ће се старати о изградњи школе. Одбор су сачињавали: Харбаш Омер, Бегановић Рамо, Максимовић Илија, Клинчевић Рамо, Врањковина Салих, Ивановић Дико и Трифуновић Дико.

Првобитна замисао је била да нову школу похађају дјеца из Божића, Костоломаца и Велике Даљепоште, док би дјеца из Мале Даљепоште и даље ишла у Црвицу. Локација је више пута мијењана, да би на

крају као најбоља била изабрана парцела Милована Трифуновића, звана Лука. Средства која је срез одобрио била су недовољна, па су мјештани довозили материјал, вадиле камен и сјекли и довозили грађу добровољно. Радови на школи почели су 1951. године, а изводили су их приватни предузимачи Срејо Петковић из Петриче и Максо Јевремовић из Црвице, а завршени у јануару 1953. године. Настава у школи која је имала једну учионицу и стан за учитеља, почела је са радом 14. фебруара те исте године.

На свечаности отварања разријешен је Одбор за изградњу школе, а изабран први Школски одбор у саставу: Харбаш Омер- предсједник, Рамо Бегановић, Драго Маринковић, Салих Врањковина, Илија Максимовић, Анђелко Павловић, Анђелко Миловановић и прва учитељица у овој школи, Милосава Марјановић.

Скучен простор и велики број ученика условили су да се ради у комбинованим одјељењима у двије смјене. Школски стан преуређен је у учионицу 1954. године, па од тада у школи раде два учитеља са по два чиста одјељења (у двије смјене). Станови за учитеље који су становали приватно изграђени су 1957. године. Заједно са околним мјестима 1948. године и школа је добила електричну енергију. Од 1956. године када је изграђен, па све до 1970, када је добила сопствени водовод, школа је користила воду из бунара. Трећа учионица је дограђена 1979. године. Због ратних збивања школа је са радом престала априла 1992. године, након готово 40 година рада.

У рату опустошена и девластирана, школска зграда се тренутно налази у врло лошем стању.

Подручна школа Пећи

На школском подручју Пећи школа је изграђена 1955. године, а са радом је почела у септембру те исте године. За изградњу ове школе бринуо се Режејски одбор среза. У том одбору са овог подручја били су Жарко Сарих и Слободан Малешевић. Првобитна локација за ову школу била је на мјесту званом Пољанице. Од ове замисли се одустало када је комисија изишла на лице мјеста и утврдила да је мјесто неприступачно и да нема питку воду у близини. Нова локација је одређена недалеко од села Бараковића. Радове су изводили приватни предузимачи, а мјештани околних села су учествовали тако што су потребан материјал довозили својим

запрегама. Школа је престала са радом априла 1992. године и доживјела судбину већег броја домова својих ученика, тј. тотално је порушена.

Школа у Пењима (снимак из 1983. године)

КОСТА ТОДОРОВИЋ

Костантин (Коста) Тодоровић, рођен је у Ужицу од оца Јеврема – терзије и мајке Јелене , 19. маја 1882. године. У матичној књизи број 8, страна 123. под текућим бројем 175. пише и то да је био прво дијете у родитеља, те да му је кум на крштењу био Лука Раић, ужички трговац. Од ближе родбине Коста је имао сестру Косару, удату за капетана Ивана Лазаревића. Коста се није женио. Рано је остао без родитеља. Служећи по туђим кућама, веома млад је на себи осјетио сву горчину и суровост живота, нарочито тога доба. Тако служећи, Коста је издржавао себе и сестру, али је упоредо похађао и школу (садашња основна школа « Андрија Ђуровић »). Након завршетка основне школе прва два разреда гимназије завршава такође у Ужицу, трећи, четврти, пети и шести у Ваљеву, а седми у Београду, гдје станује код доктора Милорада Гођевића, ријетко племенита човјека и великог родољуба који га је волио као свога сина. Након завршетка гимназије уписује Нижу војну академију у Београду у чувеној 32. класи. Након завршетка академије почиње радити у чину потпоручника у Ужицу. У чину поручника ради у Ужичкој Пожеги, а у чину млађег капетана био је командир вода у Петом пјешадијском пуку у Ваљеву.

На мјесто команданта пограничног сектора постављен је маја 1911. године. У обадва балканска рата учествовао је као командир чете, показавши велику упорност, сналажљивост и храброст.

Први свјетски рат затиче га на мјесту команданта батаљона пјешадијског пука у Охриду.

С обзиром да је добро познавао гранични сектор на Дрини, генерал Гојковић, командант ужичке војске позива га да буде командант Златиборског добровољачког одреда. Тада већ мајор по чину Коста Тодоровић добија задатке за свој одред (двије чете; 150 људи), а они су да тежишно дјелује иза линија фронта на лијевој обали Дрине и да се убацује у залеђе аустроугарске војске, тј. да врши извиђања, узнемирава непријатеља, руши важне војне објекте и припрема устанак у Источној Босни.

Коста Тодоровић или « Црни » , како су га звали његови саборци, био је окретан, танковијаст, црне косе и танких бркова, веома ћутљив. Остало је још забиљежено и то: « *задатке претпостављене*

команде извршавао је тако енергично и страсно као мало који официр».

У ноћи између 13. и 14. 08. 1914. године прешао је са својим одредом на лијеву обалу Дрине код Дервенте и избио на косу према Ђурђевицу и Клотјевцу. Одред је ту боравио неко вријеме, а онда по наређењу враћен у Бајину башту. Нови прелазак Дрине био је 31. 08. а само 18 сати послје тога одред осваја Сребреницу и Братунац. Бројна и боље опремљена аустроугарска војска потискује одред све до Пашиног брда. Одред поново напада Сребреницу 27. септембра по врло тмурном и кишовитом дану. Непријатељ је одред сачекао на линији Веља Глава - Шар – Вучица и ударио на лијеви бок. Борба је била врло кратка и крвава. Један од учесника те битке каже: *« кад настаде митраљеска ватра, баш са оних ћувика којих смо се највише бојали ми нисмо имали куд, уз брдо брисан простор, а низ брдо опасна стрмина. За пет минута паде преко педесет наших другова и са њима мајор Коста са оба двије, митраљеским зрнима, пребијене ноге».*

Поред Косте у тим тренуцима био је студент Јован Живановић из Брчког којег је мајор молио да га убије како га аустроугари не би жива ухватили. Међутим и Јован је био тешко рањен и немоћан да било шта учини. Њих двојицу, још живе по наређењу аустроугарског официра (мађар по националности) спаљују на ломачи. Међу многим аустроугарским официрима било је и оних који су призор спаљивања гледали са сузама у очима. Један чешки официр, млађи по чину оштро је приговорио обраћајући се команданту *« Ви обещачићујете војску»* на што му је овај одговорио *« да ћутите, иначе и Ви бисте могли доживјети исту судбину»* .

У част овог великог патриоте, основна школа у Скеланима између два свјетска рата носила је име ДРЖАВНА НАРОДНА ШКОЛА « МАЈОР КОСТА ТОДОРОВИЋ « СКЕЛАНИ. Од 1993 године наша школа поново носи име овог храброг човјека.

Мајор Коста Тодоровић (1882 – 1914)

СЛАВИША ВАЈНЕР ЧИЧА

Вршњак наше школе. Рођен је 27.06. 1903. године у Новом Винодолу (Хрватска). Судбину свога оца, сиромашног чиновника, који је био често премјештан, наслиједио је његов син Славиша. После Новог Винодола, гдје је рођен, Славиша Вајнер живио је у Лици, Срему, Славонији, Загребу, Бања Луци, Сарајеву.....

Од ране младости активан је члан комунистичке омладине, због чега га тадашње власти прогањају, па је чак и своје гимназијско школовање морао завршавати у више мјеста, најприје у Бјеловару, а матурирао је у Вировитици. Технички факултет – архитектуру завршио је у Згребу у коме и борави једно вријеме, након студија. Прву службу добија у Бања Луци, гдје одмах постаје члан клуба академичара, то јест удружења бањалучких интелектуалаца. Шест година касније прелази на рад у Сарајево у коме га зтиче други свјетски рат. Са својим партијским друговима Хасаном Бркићем - Ацом, Слободаном Принципом - Сељом и Оскаром Даноном 20.06.1941. године излази из Сарајева на Романију. Њих четворица су заправо чинила војно-ратни штаб за Сарајевску област и имали су задатак да створе услове за дизање устанка

Славиша је именован за команданта Романијског партизанског одреда, који је задавао доста проблема непријатељу од Сарајева до Дрине. Одред под његовом командом , драго је те ратне 1941, године под контролом пут Сарајево - Зворник. Његов одред је успио да надомак Сарајева на Козјој ћуприји освојити једно прилично јако утврђење – Глог.

На савјетовању у Рогатици, Тито га именује за члана Главног штаба народно ослободилачке војске Југославије за Босну и Херцеговину. У јануару 1942. године нјемачка војска предузима низ акција како би угушила устанак и разбила Романијски одред. Чича са својим борцима надљудским напорима успијева да одоли све до 21.01.1942.године. Тога јутра нјемачки скијашки – стрељачки одред је изненада напао главнину одреда у Пјеновцу код Хан Пјеска. Партизани су се очајнички бранили, и ако без изгледа за извлачење из обруча. Славиша бива погођен метком у леђа, и ако тешко рањен убија двојицу њемачких војника, а након тога врши самоубиство да не би жив непријатељу пао у руке.

У хладној Пјеновачкој котлини тога јутра уз Славишу погинуло је још 59 партизана. За народног хероја проглашен је 1945. године.

Славиша Вајнер Чича (1903 – 1942)

Какав је Славиша био може се закључити из казивања једног његовог борца «..... са Глога су се видјела свјетла Сарајева, а Чича је дуги посматрао једно од тих свјетала које је могло да буде и његов дом, у њему супруга Слава, синови, музика са клавира. Када је устао сјетан поглед са лица му је нестао и он је рекао: Нема ништа прече од борбе, од свијетлих мелодија слободе и битке за правду... «

У његову част наша школа носила је од 1962 до 1992. године име ОСНОВНА ШКОЛА « СЛАВИША ВАЈНЕР ЧИЧА « СКЕЛАНИ

ШКОЛСКЕ СЛАВЕ И ПРАЗНИЦИ

На основу Закона о славама и светковинама Републике Српске, школа као и остале јавне установе прославља више празника. Ти празници се углавном славе тако што школа у те дане не ради. Уочи тих дана се ученицима у виду обавјештења, или на неки други начин (час историје, час разредног старјешине, или неки други час) нешто се каже о значају тих датума, обавезно се на школу истиче застава, и то је углавном све. Већи дио државних празника пада у току ђачких распуста, па је прилика за неко « про – слављање » тим прије мање.

Два датума истичу се по своме значају за саму школу као институцију: Савиндан и Дан школе.

Савиндан

Традиција прослављања дана Светог Саве у школама доста је дуга . Он се прослављао све до другог свјетског рата, а у школама у Републици Српској прославља се од 1993. године. Начин прославе овог празника је различит од средине до средине. У већим мјестима са више школа, врло често се обавља заједничка прослава, а уочи тога дана, или на тај дан одржава се учитељски или светосавски бал. У нашој школи Савиндан се прославља тако што се са кумовима ломи славски колач, одржава се светосавска академија коју припремају ученици школе, а кумови славе за раднике школе и остале званице припремају свечани ручак.

Покровитељ или кум цијеле прославе, обично буде један или два виђенија домаћина из мјеста: Катанић Љубимко (1994.), Глигић Благоје и ТодоровићЉубе (1995.), Глигић Бранислав и Мијатовић Боро (1996.), Глигић Бранислав и Мијатовић Добривоје (1997.Јовановић Благомир и Тодоровић Мирко (1998.), Чанић Миленко и Јанковић Боро (1999.), Милошевић Љубомир и Павловић Радомир (2000.), Катанић Љубимко и Вуковић Бошко (2001.), Милошевић Љубомир и Ђурић Предраг (2002.) и Глигић Бранислав (2003.).

У два наврата, 1994. и 1996. године Удружење Срба из Бајине Баште је такође помогло да школа достојно обиљежи овај велики празник.

За 2004. годину кумства су се прихватили Катанић Стаменко и Савић Миленко.

Тренутно у школи нема дјеце повратника, тако да се други вјерски празници не славе.

Светосавска академија (1999. године)

Дан школе

Података о дану школе прије другог свјетског рата, нажалост немамо. Након другог свјетског рата постоје подаци да је школа у Костоломцима као свој дан прослављала 14. фебруар, јер је 1953. године на тај дан почела да ради.

Основна школа у Скеланима је од другог свјетског рата до 1992. године као свој дан славила 20. април . То је дан када је 1919. године у Београду одржан Конгрес уједињења и створена Социјалистичка радничка партија Југославије (комуниста), СРПЈ (к). На тај дан , осим приредби и изложби које би припремили ученици школе одржавано је и спортско такмичење (најчешће у фудбалу) између наше школе и школа из окружења. Посебно су биле интересантне утакмице са школама из Бајине Баште и Сребренице, али ништа мање ни оне шта школама из Крнића и Осатице.

Данас школа као свој дан обиљежава 19. мај. За овај дан смо се определијели из више разлога : на овај дан је рођен Коста Тодоровић, а мај је мјесец када се већ могу сагледати резултати рада у трекућој години, па је прилика да се заслужним наставницима и ученицима ода признање, а мај је и један од најљепших мјесеци у години.

Начин прославе дана школе је готово исти као и прије: приредба, спортски сусрети ученика и свечани ручак за званице.

Са приредбе на Дан школе (19.05. 2002.)

ШКОЛА И ДРУШТВО

Основна школа је установа која обавља дјелатност основног образовања и васпитања. Она ради по јасно одређеним законским нормама које су у складу са потребама друштва. Циљеви основног образовања и васпитања мијењали су се кроз вријеме, али су увијек били у складу са општим друштвеним интересима, што не чуди, јер је образовање и васпитање увијек третирано као дјелатност од по - себног државног интереса.

Циљ ове дјелатности у Републици Српској је стицање општег образовања и васпитања, складан развој личности, припрема за живот и за даље опште и стручно образовање.

Основима образовања и васпитања остварује се нарочито:

- оспособљавање за живот и рад и даље образовање и самообразовање;
- овладавање основним елементима савременог општег образовања, оспособљавање за примјену стечених знања и стваралачког коришћења слободног времена;
- упознавање основних законитости природе, друштва и људског мишљења;
- стицање и развијање свијести о потреби чувања здравља и заштите природе и човјекове средине;
- развијање духовности, хуманости, истинољубивости, родољубља и других моралних особина личности;
- васпитање за хумане и културне односе међу људима, без обзира на пол, расу, вјеру, националност и лично увјерење;
- његовање и развијање потреба за културом и очувањем културног и духовног наслеђа;
- стицање основних сазнања о лијепом понашању у свим приликама.

Као што се да видјети, циљеви су веома високи, али изазови савременог друштва нису ништа мањи.

Поред својих основних послова које обавља, основна школа је у ти – јесној вези са локалном заједницом, у чијем окриљу дјелује. Та веза је специфична из разлога што школа дјелује у неразвијеном, пасивном и пограничном подручју. Сарадња школе и локалне средине започела је од дана њеног оснивања прије 100 година, стално се ширећи и развијајући до данашњих дана. Школа је била центар свих збивања, носилац идеја, културног и економског напре –

тка на подручју три мјесне заједнице: Скелани, Црвица и Костоломци.

Сјећања првих учитеља ове школе говоре о томе колико пажње и значаја је заједница придавала просвјетним радницима и школи као установи у коју су полагали велике наде. За њих су они били писмени и просвијећени људи који су надрасли средину својим знањем. Просвјетари су били савјетодавци, агрономи па чак и љекари и ветеринари. Давали су савјете како уредити газдинство, како калемити воће, узгајати пчеле итд. Послије другог свјетског рата и у послеријатној обнови просвјетни радници и даље су били главни носиоци свих иницијатива културног, идејног и економског напретка. Организовали су радне акције за чишћење рушевина, обнову и изградњу објеката и учесници су тих акција. При школи су организовани течајеви на којима су вршена описмењавања становништва, стручна предавања из појединих грана пољопривреде, здравственог и културног просвјеђивања. Удаљеност од општинског центра Сребреница, учинила је од школе « истурено општинско одјељење », поготову при масовним акцијама на три мјесне заједнице. Ученици и наставници помажу у обавјештавању грађана (за зборове, вакцинације и слично), пошумљавање голети, чишћење насеља, поправка путева итд. Школа бесплатно уступа своје просторије друштвено-политичким организацијама за дјеловање. У том периоду школа и појединци из ње су више пута похваљивани и награђивани. Највеће општинско признање, једанаестомартовску награду школа је добила 1979. године, а од појединаца ту награду су добили Милена Остојић, Велибор Станојевић, Хамдо Салиховић, Војислав Ковачевић и Радивоје Остојић.

У садашњем времену сарадња са родитељима чини основни вид сарадње школе и локалне заједнице. Она се обавља преко свакодневних појединачних контаката и родитељских састанака (општинских и појединачних). Савјет родитеља (чине га по један родитељ из сваког одјељења) иако савјетодавни, а не управни орган школе расправља о свим битним питањима рада школе, даје своје приједлоге и савјете. Са даљим развојем школе и друштва утицај школе биће не већи, већ пресуђујући. Школа је отворена за сарадњу, не само за представнике локалних, затим републичких, већ и међународних организација које дјелују на овом терену.

Спортски турнири одржавају се на теренима школе, састанци разних удружења и политичких странака због недостатка прикладног про-

стора и даље се одржавају у школи, а такође и избори за све нивое власти обављају се у просторијама школе.

Школа у сарадњи са Домом здравља у Скеланима организује предавања за ученике на различите теме, као на примјер « Алкохоли – зам », « Наркоманија », « Штетност пушења », « Туберкулоза », « Превентива и AIDS » итд.

Са саобраћајцима из Полицијске станице Скелани сваке године се организује предавање на тему « Безбједност пјешака у саобраћају ». Ученици школе у оквиру рада Еколошке секције учествују у уређењу насеља, копању канала за водовод и телефонску линију.

Радна акција на прокопавању канала за телефон (1997.)

Школа за своје активности добија значајну подршку од појединаца, предузећа и установа из Скелана, ка што су СТР « Стибо », СТР « Полет », СТР « Драгана », ПП « Севићтранс », « Лимко », « Станком », ПП « Осат » итд. Та подршка се састоји у помоћи при извођењу екскурзија, излета, прослава Дана школе и слично.

УПРАВЉАЊЕ И РУКОВОЂЕЊЕ ШКОЛОМ

Управљање школом временом се мијењало у складу са активним друштвеним и политичким приликама.

До децембра 1964. године школом је управљао Школски одбор састављен од девет чланова ,а чинили су га чланови делегирани од стране општине, Наставничког вијећа, бирача са школског подручја и управитељ школе који је по своме положају био члан школског одбора.

Школски одбор старао се о цјелокупном животу школе, предузимао мјере у циљу унапређења образовања и васпитања ученика и старао се о унапређењу материјалних и других услова за дјеловање школе.

Он је доносио правила школе, предрачун и завршни рачун, старао се о здравственој и социјалној заштити ученика. Он је такође вршио и надзор над коришћењем друштвене имовине дате школи, разматрао представке и приједлоге грађана по питањима од интереса за рад школе, разматрао жалбе родитеља, наставника и ученика, изрицао дисциплинске мјере, расписивао конкурсе за радна мјеста наставника и извршио избор, односно разрјешење појединих наставника. Правила о раду и руковођењу школом садржавала су у себи одредбе о омену школе, о државној имовини која је дата школи на кориштење и управљање, о подручју школе које је утврдило општинско повјереништво за просвјету, правило о организацији наставно васпитног рада. Одредбе о Школском одбору регулисале су сарадњу са родитељима, унутрашњи ред и рад ученика, организацију школских вртова, радионица, школске кухиње и администрације школе.

Као што се види овлашћења Школског одбора била су велика и он је имао увид у цјелокупан живот и рад школе.

Када је изабран први школски одбор и ко га је све чинио, не зна се. Зна се да је први Школски одбор послјије другог свјетског рата изабран 15.09. 1945. године, а у каквом се лошем стању налазила школска зграда можемо само претпоставити како је тежак посао имао да би организовао почетак рада школе.

Када је на основу Уставних закона престао рад Школских одбора 1964. године, одато је признање тадшњим члановима Школског одбора: Салиховић Нурифу(предсједник), Мустафић Идризу, Хајдаревић Оми, Мијатовић Манојлу, Хасановић Исмету, Хусејиновић

Салкану, Миловић Мићи, Максимовић Милану и Јовановић Милану.

Као нови орган који треба да преузме послове Школског одбора (на основу Закона о самоуправљању) 12.12. 1964. године изабран Раднички савјет школе од једанаест чланова (седам чланова из реда радника школе, четири представника друштвено-политичких организација). Том приликом изабран је и Извршни одбор који је бројао седам чланова (сви из реда запослених радника школе). Предсједник првог Радничког савјета школе био је Милош Лекић, наставник хемије и биологије, а предсједник првог Извршног одбора Слободан Роговић, учитељ. Раднички савјет и Извршни одбор били су само помоћни органи Збора радника који је по закону био највиши самоуправни орган у школи.

Овакав облик управљања школом трајао је све до 1969. године, када се укида Раднички савјет, а његове послове преузима Збор радних људи. Међутим, 1974. године Раднички савјет је поново изабран, јер Збор радника школе « не може рационално да расправља и рјешава сва питања везана за рад школе.

Збор радника и Раднички савјет (Савјет школе) углавном су радили преко својих помоћних тијела – комисија. Тако су постојале комисије за: пријем радника, израду Програма рада школе, вредновање резултата рада радника, дисциплинска комисија, стамбена комисија итд. Збор радника и Савјет школе је радио по смјерницама ОО Савеза синдиката и ОО Савеза комуниста. Посебно је био важан став ОО Савеза комуниста, јер су сва важна питања прије него што би била на Збору или Савјету рјешавана на партијском састанку.

Године 1992. укидају се Савјет и Збор радника, а школом поново управља Школски одбор. Чланове Одбора именује министар просвете на основу предлога општине и школе. Он има пет чланова и чине га два представника Наставничког вијећа, два члана које предлаже општина и један члан испред Савјета родитеља. Чланови Школског одбора именују се на период од четири године.

Надлежности Школског одбора по Закону о основној школи су:

- доноси Годишњи програм рада школе и усваја извјештај о његовој реализацији,
- одлучује о попсловању школе,
- одлучује о коришћењу средстава школе у складу са Законом,
- расписује конкурс за директора и даје приједлог министру за његово именовање,

- расписује конкурс за избор наставника, стручних сарадника и даје приједлог директору за њихов избор,
- разматра извјештај о успјеху ученика и предузима мјере за побољшање услова рада у школа и остваривања васпитно-образовног рада,
- доноси општа акта,
- разматра и друга питања утврђена Законом и актом о оснивању школе.

Рад школе одвија се у складу са Законом и општим актима које доносе министар и Школски одбор. Најзначајнији правилници су: Статут школе, Правилник о раду школе, Правилник о кућном реду, Правилник о финансирању, Правилник о школском календару, Правилник о условима за почетак рада школе, Правилник о дипломама за изузетан успјех, Правилник о полагању испита, Правилник о врсти стручне спреме наставника и стручних сарадника, Правилник о организацији и систематизацији послова и радних задатак, Правилник о оцјењивању ученика, Правилник о стручном усавршавању и професионалном напредовању наставника и стручних сарадника, Посебан колективни уговор, Правилник о просветној инспекцији, Правилник о садржају и начину увођења евиденције и издавања јавних исправа у основној школи, Правилник о стручном педагошком надзору, Правилник о екскурзији, Закон о службеној употреби језика и писма, Закон о јавним службама, Закон о употреби грба и химне, Закон о славама и празницима итд. Први Школски одбор по новом Закону именован је 09.08. 1993. године у саставу:

1. Марјановић Максим (представник школе), предсједник
2. Марјанац Мирјана (представник школе)
3. Нешковић Обренија (представник СО Склани)
4. Јовановић Слободан (представник СО Склани)
5. Тодоровић Љубомир (представник Савјета родитеља)

У раду овог одбора учествовали су Катанић Љубимко (од 23.09.1993. умјесто покојне Марјанац Мирјане), Вукајловић Чедо (од 04.09. 1996. године , умјесто Јовановић Слободана). Слиједећи Школски одбор именован је 10.03. 1998. године у саставу:

1. Милинковић Гојко (представник школе), председник
2. Стевановић Милан (представник школе),председник од 16.03.1999. године
3. Катанић Љубимко (представник СО Склани)
4. Богдановић Јован (представник СО Склани)
5. Поповић Љиљана (представник Савјета родитеља)

У раду овог Одбора учествовали су : Јовановић Драги (од 15.09.1998 до 10.10.2000. године, умјесто Милинковић Гојка), Ката – нић Властимир (од 10.10.2000. умјесто Јовановић Драгог).

Трећи Одбор именован је 26.02.2002. године у саставу:

1. Катанић Властимир (представник школе) – председник
2. Катанић Љубимко (представник школе)
3. Јовановић Благомир (представник СО Сребреница)
4. Савић Новица (представник СО Сребреница)
5. Николић Драган (представник Савјета родитеља)

Школом руководи директор и он је најодговорнији за законитост рада у школи. Он организује васпитно-образовни рад у школи, врши педагошко-инструктивни надзор и предузима мјере за унапређење рада, доноси одлуку о слободним радним мјестима, предузима мјере у случају недоличног понашања радника и њиховог негативног утицаја на ученике и друге раднике, сазива и руководи сједницама Наставничког вијећа, усмјерава и усклађује рад стручних органа, остварује сарадњу са министарством и родитељима ученика и обавља и друге послове и задатке утврђене законом.

Улога управитеља, односно директора у суштини се мало мијењала . Он је централна фигура која понајвише даје печат раду школе. Сви досадашњи управитељи и директори дали су свој допринос развоју школе.

Из оскудних података прије другог свјетског рата и непосредно послје рата, знамо да су функцију управитеља вршили Рашко Алексић и Марија Зарић. С обзиром да се ради о периоду од 40 година, сигурно их је било још, али , нажалост, њихова имена нам нису позната.

Од 1958. године, управитељи и директори школе били су:

1. Теуфик Хублић 1958 – 1959.
2. Милан Јовановић 1959 – 1962.
3. Владета Читаковић 1962 – 1973.
4. Малешевић Милан 1973 – 1974. (ВД директора)
5. Стојадин Катанић 1974 – 1981.
6. Милан Малешевић 1981 – 1989.
7. Стојимир Милић 1989 – 1991.
8. Мустафа Маљишевић 1991 – 1992.
9. Ђурић Радомир 1993 – 2000.
10. Јовановић Драги 2000 - ----

У школи се образују стручни органи: Наставничко вијеће и Одјељенско вијеће, Они организују рад и прате остваривање наставног плана и програма; анализирају остваривање циља, задатака и садржаја образовања и васпитања; утврђују резултате рада наставника и стручних сарадника, утврђују резултате рада ученика и предузимају мјере за јединствен и усклађен рад свих учесника у процесу образовања и васпитања и рјешавају друга питања ради унапређења васпитно-образовног процеса. Њихов начин рада и овлашћења утврђује директор у складу са Законом.

Сједница наставничког вијећа

У школи постоје три актива наставника: Актив наставника разредне наставе, Актив наставника друштвено-језичких предмета и Актив наставника природно математичке групе предмета.

ОПИСМЕЊАВАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ

Зна се да је прије Првог свјетског рата радила само школа у Скеланима и да су је похађала дјеца имућнијих људи са ужег и ширег подручја Скелана, док је огромна већина становништва остајала неписмена. Између два рата на образовању становништва урадило се нешто више. Захваљујући ангажованости виђенијих људи и грађана у Црвици је почела са градњом школска зграда 1927. године, а нешто касније у Костоломцима, односно Араповића Ријечи. Подизање ових четвороразредних школа допринјело је смањењу броја неписменог становништва на овом подручју. Педесетих година повела се кампања за подизање четвороразредних основних школа ради смањивања броја неписмених, па је у тој кампањи нашла мјеста и изградња школе у Пећима. Са изградњом ове школе покривено је цијело подручје. Чак је у Црвици изграђена још једна, а у Скеланима преуређена стара зграда.

Далеке 1947. године (27.09.) тадашњи Срески народни одбор Сребренице, односно његов Просвјетни одсек под бројем 15020/47 упућује Мјесним народним одборима наредбу о отварању курсева за руководиоце аналфабетских течајева. Писмо је упућено и Основној школи Скелани и Мјесном народном одбору у Жабоквици у коме се каже: « *Министарство просвјете својим актом број 12562/47 обавјестило нас је да у току ове зимске кампање народног просвјећивања имамо описменити 3.500, а обухватити 4.000 у аналфабетске течајеве .*

Да би ова кампања што боље успјела морамо организовати курсеве за руководиоце тих течајева за које је одобрен кредит од 54.000 динара. Ови курсеви отвориће се у Сребреници и Братунцу и трајаће двадесет дана. У курсеве треба обухватити деведесет руководилаца који ће стећи довољно знања да могу успјешно руководити течајевима, а и поред тога ови курсеви ће им вредити кроз цио њихов живот. Руководиоци течајева у овој кампањи народног просвјећивања биће плаћени боље него прошле године, а то

ће опет зависити од постигнутог успјеха на течају.

Према разрађеном распореду који је разрадио овај одбор, ви треба у зимској кампањи да описмените 500, па према томе треба да пошаљете на курс 15 руководилица. Одмах приступите организовању и пошаљите на курс одређен број руководиоца, који треба да се јаве 02. октобра 1947. године у Сребреницу.

Са собом нека понесу покривач и кашику, док ће остало бити обезбјеђено.

Пазите на рок јер од овог зависи почетак и успјех у кампањи «

У потпису Ђ. Крсмановић

Како се водила кампања око пописа неписмених види се из дописа Среског народног одбора Сребреница Просвјетни одејек број: 15898/47 од 11. октобра 1947. године по предмету пописа неписмени од 15 до 45 година. Допис је упућен свим Мјесним народним народним одборима и свим школама на подручју среза. У њему се каже:

« На терену нашег среза извршен је попис неписмених у 1946. години, али се установило да је нетачан, што омета правилно остваривање плана за ликвидацију неписмености. Поред тога у прошлогодњој кампањи народног просвјетивања описмењено је 2168 лица, те према томе немамо тачне податке о неписменима. На основу овога, а у вези наређења министарства просвјете мора се поново извршити попис неписмених од 15 до 45 година. По пријему овог допису сазовите одмах сједницу нашег Одбора, као и одбора Народног фронта, Народне одбране и Антифашистичког фронта жена. На тој сједници ћете донијети заједнички план како извршити попис неписмених. Најбоље ће бити ако по један од сваке масовне организације крене у засеоке, те тако изврши детаљан попис. Попис мора бити тачан, а ако се установи нетачност података сносиће одговорност комисија која је извршила попис. Записник са те сједнице доставите нам у најкраћем року.

Попис извршити на овај начин:

- 1. Од 15 до 25 година - посебно мушки, посебно женски;*
- 2. Од 25 до 40 година – посебно мушки, посебно женски, а онда скупа и мушких и женских од 15 до 45 година.*

Ово схватите за важно и посветите му велику пажњу. Немојте дозволити да просвјета у овоме и овако забаченом крају буде од другостепене важности, јер на тај начин нећемо успјети да извршимо задатке који се пред нас поставе. Тражене податке доставите овом одсјеку, најдаље до 20.октобра 1947. године»

Смрт фашизму – слобода народу !

У потпису предсједник Среског народног одбора Сребренице С. Јовановић.

Из овога се види колико се пажње посвећивало описмењавању становништва. Послије оспособљених руководиоца течајева Срески народни одбор Сребренице, Просвјетни одсјек дописом број: 16491/47 од 25.10.1947. године обраћа се свим, па и нашој школи по предмету одржавања конференције руководиоца аналфабетских течајева у којем се каже:

« Позовите све руководиоце аналфабетских течајева са вашег подручја да дођу у Сребреницу 01. новембра 1947. године. Пошто ће се конференција одржати 01. новембра, било би пожељно да руководиоци течаја дођу 31. октобра 1947.године, како би сви на вријеме могли присуствовати конференцији. Значај конференције је тај што ће руководиоци примити материјал као и потребна упутства за рад на терену, односно за течајеве за сузбијање неписмености у нашем крају «.

Са среским печатом и потписом повјереника.

Како је текло оснивање аналфабетских течајева говори о томе носилац овог посла учитељ Радован – Рашко Алексић:

« У току другог полугодишта 1946. године по наређењу Среског народног одбора, школски одбор у Скеланима приступа оснивању аналфабетских течајева.

На подручју ове школе формиран су течајеви у осам засеока. Са радом се почело одмах по добијању буквара и потребног материјала од стране Среског народног одбора из Сребренице.

Да би се што боље привољели полазници, морало се уложити пуно труда и рада око убјеђивања, а нарочито се имало муке са муслиманским женама које су још биле под фереџом и застарелим појмовима. Али захваљујући напредним људима овога краја, све тешкоће су у току рада отклоњене. Нарочито напомињем да су на

овом послу пуно допринјели одборници села Добрака Атиф Мехиновић и Нуриф Салиховић, одборник села Жабоквице»

Управитељ школе је мјесечно, а и по указаној потреби обилазио течајеве на терену и давао потребна упутства. Течај који је радио у самој школи по броју полазника био је масовнији од осталих, а водио га је сам управитељ школе Рашко Алексић. Од 17 полазника, само тројица нису завршила течај.

Broj matricne

2

UVJERENJE

Kerimović, D. Džerđić rođen-a 1932 godine
 u Čačakujevićima srez Čepceva
 polazio-la je analfabetški tečaj u Čačakujevićima
 srez Čepceva
 održavan od 1-III-1948 god. do 30-III-1949 god.
 i položio-la ispit sa Ogurnim (5) uspjehom.

Na osnovu Uputstva za sprovođenje člana 10 Zakona o tečajevima za nepismene u NR BiH broj 2547/48 od 22 januara 1948 godine (Službeni list NR BiH br. 4 od 26-1-1948) ovo Uvjerenje može se koristiti za polaganje privatnog ispita trećeg i četvrtog razreda osnovne škole.

Kerimović

Povjerenik
 Sreskog narodnog odbora:

Spasimir

Ispitna komisija:

Milica Stojanović
Novo Čežnje
Novina

Течајеви су вођени у зимском периоду и празницима у вечерњим сатима. По завршеном течају, успјешним полазницима издавана су увјерења од стране школе која су потписивала трочлана комисија и Повјереник Среског народног одбора.

Аналфабетски течајеви радили су у: Скеланима, Жабоквици, Малти, Лијешћу, Тихићима, Добраку, Калиманићима и Араповићима. У том времену описмењено је више стотина одраслих особа .

На фотокопији сачуваног увјерења види се да се може користити за полагање приватног испита трећег и четвртог разреда основне школе. Аналфабетски течај је трајао од 01.12. 1947. до 30. 03.1948. године.

Активности школе у Скеланима када је у питању стручно образовање одраслих било је у тијесној вези са активностима Народног универзитета « Звонимир Шубић » из Сребренице.

Школска 1971 / 72 година

Организовање курса ВКВ радника металске струке (машин – бравари, бравари, стругари, механичари и аутомеханичари). Група је бројала око 70 полазника.

Школска 1972/73 година

Организован је курс за КВ и ВКВ трговце кога је похађало око 60 полазника.

Од 1972 – до 1975. године

Организована су предавања за једно одјељење од 40 полазника за електро и машинске техничаре.

Школска 1976/77 година

Организовано инструктивно одјељење трговачке школе за 30 полазника.

Од 1966 до 1978 године

У више наврата организовани су курсеви кројења и шивења

Школске 1962/63 и 1978/79

Организовани течајеви здравственог образовања становништва.

Школска 1978/79 година

Организована инструктивна настава за полагање петог и шестог разреда основне школе за одрасле (45 полазника) и седмог и осмог разреда (43 полазника).

Послије извршеног основног описмењавања одраслих у периоду од 1946 до 1950. године настало је вријеме када се мање радило на томе. Нова акција покренута је у периоду од 1955 до 1960. године, као и касније. Из документације школе може се видјети да касније није било посебно организованог рада на том пољу, сем што су појединци ванредно полагали по посебним програмима за одрасле. На тај начин су 1965. године ванредно завршили осми разред основне школе петнаест, 1966. године седам, а 1969. само један кандидат седмог и један кандидат шестог разреда. У 1970. години један кандидат полаже седми , а пет кандидата осми разред основне школе, 1971. године један кандидат полаже осми, а један шести ред. У 1972 години само један кандидат полаже осми разред.

Развој привреде на подручју општине Сребреница и сусјед – них општина појављује се већи интерес одраслих грађана да упот – пуне своје знање и врше притисак на школу као и на Самоуправну интересну заједницу основног образовања Сребреница да се оснују и отворе одјељења одраслих у школи, ради похађања инструктивне наставе за полагање од петог до осмог разреда основне школе. Ова одјељења похађају инструктивну наставу школске 1978/79. године од 01. децембра до 31. марта наредне године. Наставу изводе настав – ници ове школе, а разредне старјешине ових одјељења били су Савић Петар и Катанић Властимир. У организацију овог рада укључио се и Народни универзитет « Звонимир Шубић » у Сребреници. Поислије одржаних инструктивних часова за полазнике ових предавања и других грађана који су се индивидуално припремали одржани су испити које је највећи број кандидата успјешно положио. Школске 1978/79 године четири кандидата су положила четврти разред, 129 кандидата је положило пети разред, 149 шести разред, 109 седми и 115 кандидата осми разред (укупно 506 кандидата). Школске 1979. године трећи и четврти разред је положио по један кандидат, пети разред једанаест, шести дванаест, а седми и осми разред по 13 кандидата.

НАСТАВНЕ И ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Настава у школи изводи се по Наставном плану и програму који се са малим измјенама примјењује од школске 1993/94 године. Оне се остварује у 36 радних недјеља за све , осим осмог разреда који има 34 радне

Ученици од првог до осмог разреда слушају предавања из укупно 17 предмета (207 часова недељно).

Настава почиње у осам часова и ради се само у једној смјени. У предметној настави, наставни процес се изводи у кабинетима. Од наредне школске године радиће се по новом Наставном плану и програму који ће бити знатно другачији од досадашњег и боље прилагођен времену у коме живимо.

Кабинет информатике

Садашњи услови за обављање васпитно-образовног процеса су релативно добри . Школа улаже напоре како би кадровски и наставном опремом створила што боље услове који су тренутно далеко од идеалних, али не ни толико лоши да небисмо постизали резултате који се од нас очекују.

Наставничко вијеће је на својој сједници одржаној 20.08.2002. године разматрало и усвојило « *Стратегију (план) побољшања рада школе* » која се састоји у слиједећем:

- стручно усавршавање наставника путем предавања и практичних вјежби за примјену савремених метода и поступака у настави;
- набавка стручне литературе;
- опремање школе потребним наставним средствима и помагалима;
- обучавање ученика техникама успјешног (ефикасног) учења;
- упознавање наставника са савременим техникама оцјењивања;
- увођење ваннаставних активности у складу са потребама ученика, родитеља и локалне заједнице.

У наставни процес укључено је 15 наставника разредне и предметне наставе (12 верификованих и 3 неверификована).

У предратној, врло оскудној школској документацији која је сачувана, није забиљежено да је у овој школи дјеловалама било каква културно умјетничка дружина.

Сву активност у овом погледу ученици су испољавали на редовним часовима пјевања, а широј јавности нису представљани.

Тако су дјечије склоности према музици, драмској умјетности и литератури остале неразвијене.

Културно-забавни живот у школи почиње да се развија послје другог свјетског рата, а нарочито послје 1960. године, када школа прераста у пуну основну школу.

Почело је прво са хором, који је формиран у облику хорске секције а којом је руководио Танасијевић Зоран. Хор је радио у двије групе, као хор ученика нижих и хор ученика старијих (виших) разреда.

Школске 1964/65 године у школи су формиране слиједеће секције: литерарна, драмско-рецитаторска, ликовна, хорска и спортска секција. Посебно запажене резултате постиже литерарна секција . Она своје радове објављује у више дјечијих листова и за то је више пута колективно награђивана. Литерарна секција је у априлу 1966. године добила награда « Дечијих новина ». Руководилац те секције је била Ана Читаковић.

Драмско-рецитаторска секција је организовала наступе за веће државне празнике, 8.март и за Дан школе.

Школске 1965/66. године у оквиру културне и јавне дјелатности постигнути су изузетни резултати у организовању прославе Дана школе. « Сребреничке новине » од 25.јуна 1966. године пишу: « Дан школе у Скеланима све више постаје празник читавог краја, јер се припремама посвећује све већа пажња. Програм из године у годину све више садржи спортске и културно-забавне тачке »

У школској 1968/69 години у школи су радила слиједећа друштва:

- а) културно-умјетничко са литерарном, драмско-рецитаторском и ликовном секцијом;
- б) спортско друштво са рукометном (за дјечаке и дјевојчице) и фудбалском секцијом;
- в) фото секција

Секције у оквиру ових друштава су у наредном периоду биле носиоци културне и јавне дјелатности школе.

У 1979.години школа се укључила у акцију « Поштујмо саобраћајне прописе » поводом чега је са ученицима основне школе из Бајине Баште одржана јавна манифестација. За ову манифестацију ученици су се окупили испред школе у Б.Башти и организовано на бициклима носећи транспаренте, праћени саобраћајном милицијом прошли кроз град. Циљ је био у школском дворишту у Скеланима .

По доласку учесника одржана су спортска такмичења.

Од 1973. године, носилац јавних наступа у школи и мјесту је драмска секција под руководством Богдановић Милке за старије и Јовановић Гордане за млађе разреде. Захваљујући њиховом раду са овом секцијом, школа је освојила прво мјесто на општинском такмичењу драмских секција 1977.године.

Литерарна секција постиже годинама запажене резултате. Њом од 1977. године руководи Лекић Мирјана, наставник српско-хрватског језика. На општинском такмичењу литерарних секција те године школа осваја прво мјесто. За сарадњу са листом « Дечије новине » из

Горњег Милановца, ученица Тодоровић Сњежана добила је диплому Беобанке за свој рад на тему « Штедиша сам цртам пишем ». Алић Џевдет је те исте, 1978. године освојио друго мјесто на општинском такмичењу литерарних радова.

Чланови драмско-рецитаторске секције редовно учествују у свим културним и јавним манифестацијама сусједних основних школа и мјесних заједница.

Међу носиоцима ових активности значајно мјесто заузима хорска секција, којом је годинама руководио Младован Мирко, наставник музичке културе.

Фолклорна секција је по времену оснивања била једна од млађих секција, али по популарности и симпатијама међу првим. Њен дугогодишњи руководилац био је наставник Миленко Пантовић који је са својим афинитетима за ритам и покрет окупљао велики број ученика у овој секцији.

Међу бројним секцијама ове школе је и ликовна секција чији је руководилац Богдановић Радоје. Заједно са њим чланови ове секције непрекидно су радили на естетском уређењу школских просторија, интензивно уочи већих празника, а посебно за Дан школе када би организовали своју изложбу.

Школа – рад наставника Радоја Богдановића

Фолклорна секција (1983. године)

У нашој школи од 1972. године дјеловала је и саобраћајна секција чији је руководилац Стевановић Ђорђе. Смотре стечених знања и вјештина чланова ове секције спровођене су у оквиру акције « Мјесец дана саобраћаја ». Са колико успјеха је радила ова секција свједоче освојена прва мјеста на општинском такмичењу и екипно и појединачно у 1978, 1979, 1980, 1981 и 1982. години. На регионалном такмичењу 1981. године наша школа је освојила друго мјесто.

Клуб младих техничара радио је од 1970. до 1975. године.

Међу најраније формираним секцијама у школи спада фото секција. Залагањем наставника Радивојевић Првослава, велики број ученика је савладао технику руковања фото апаратом и поступком израде слика. Својим фотографијама су забиљежили и трајно сачували поједине манифестације и тренутке из рада наше школе.

Историјска секција којом је руководила Јосиповић Стојанка, као по правилу имала је успјеха , у то вријеме важном такмичењу – « Титовим стазама револуције ».

Данас у школи ради једанаест секција сврстаних у три категорије, а годишње се одржи укупно око 400 часова ових секција.

Секције из научно-предметног подручја :

1. Историјско–географска (V-VIII), руководилац Д. Вукелић
2. Еколошка (V-VIII), руководилац М. Марјановић

Секције из културно-забавног подручја:

1. Драмска (I-IV), руководилац З. Милошевић
2. Рецитаторска (I-IV), руководилац Ж. Стевановић
3. Драмско –рецитаторска (ПО Црвица), руководилац З. Лукић
4. Драмско-рецитаторска (V-VIII), руководилац Б. Попара
5. Библиотекарска (V-VIII), руководилац Д. Чолаковић

Са једне од школских приредби

Секције спортског подручја:

1. Стонотенисерска (V-VIII), руководилац Љ. Катанић
2. Шаховска (V-VIII), руководилац Љ. Милошевић
3. Кошаркашка (V-VIII), руководилац М. Стевановић
4. Одбојкашка (V-VIII), руководилац М. Стевановић

Због малог броја ученика рад секција је отежан, а као и увијек најомиљеније су спортске секције, чији је руководилац Милан Стевановић .

Најчешће наступе на школским приредбама имају драмска и рецитаторска секција нижих разреда, који већ дужи низ година воде Живка Стевановић и Зорица Милошевић. као и драмско-рецитаторска секција виших разреда коју води Благоје Попара, наставник српског језика.

Уређење и изглед школског дворишта (сађење цвијећа, постављање кућица и прехрањивање птица, окресивање украсног жбуња, итд.) стална је брига Младих еколога чијим радом руководи Максим Марјановић, наставник биологије и хемије.

Прве шаховске и стоно-тениске потезе ученици уче од Љубомира Милошевића и Љубимка Катанића

Историјско-географска секција коју води наставник историје и географије Даринка Вукелић свој рад углавном обавља на локалитетима Скелана и околине.

Библиотекарска секција коју води Чолаковић Данијела, наставник енглеског језика врше сређивање књижног фонда наше библиотеке и на издавању књига ученицима.

Наставници и ученици посебну бригу воде о сређивању својих учионица и кабинета, по чему се посебно истичу учионица четвртог разреда и кабинет хемије и биологије.

Допунска настава је такође један од видова ваннаставних активности. Овај вид рада организује се за ученике који не показују задовољавајуће резултате у савлађивању наставног градива. Допунска настава се организује по потреби, али углавном из предмета математика и српски језик (и нижи и виши разреди), енглески језик, хемија и тд.

Додатна настава се организује за ученике од четвртог до осмог разреда који имају посебне склоности , способности и интересовање за поједине наставне предмете. У нашој школи овај вид наставе се организује из српског и енглеског језика и математике.

На општинском такмичењу са ученицима из школе Сребреница и Поточари, обавезно се нађе неко прво или друго мјесто и за наше математичаре. У прошлој школској години ученик петог разреда, Димитријевић Дејан освојио је прво мјесто. Ове (2003.) године, Димитријевић Дејан у категорији шестих разреда, а Катанић Немања у категорији осмих разреда освојили су прво мјесто на општинском такмичењу из математике. Катанић Немања је освојио и

прво мјесто на општинском такмичењу из физике.

На регионалним такмичењима нема тако високих пласмана , али они с обзиром на величину школе за нас нису нимало занемарујући. У овим успјесима велики удео има Властимир Катанић, наставник математике и физике у нашој школи. Овај наставник је « права жива историја » наше школе, јер је као ђак и наставник у њој присутан већ пет деценија.

На разним конкурсима ликовних и литерарних радова, учешће узимају и наши ученици добијајући врло често висока признања. Једно од таквих признања је и освојено прво мјесто на републичком такмичењу литерарних радова на тему « Мине уништавају све» које је 2000. године освојила ученица Миљана Занфировић.

МИНЕ УНИШТАВАЈУ СВЕ

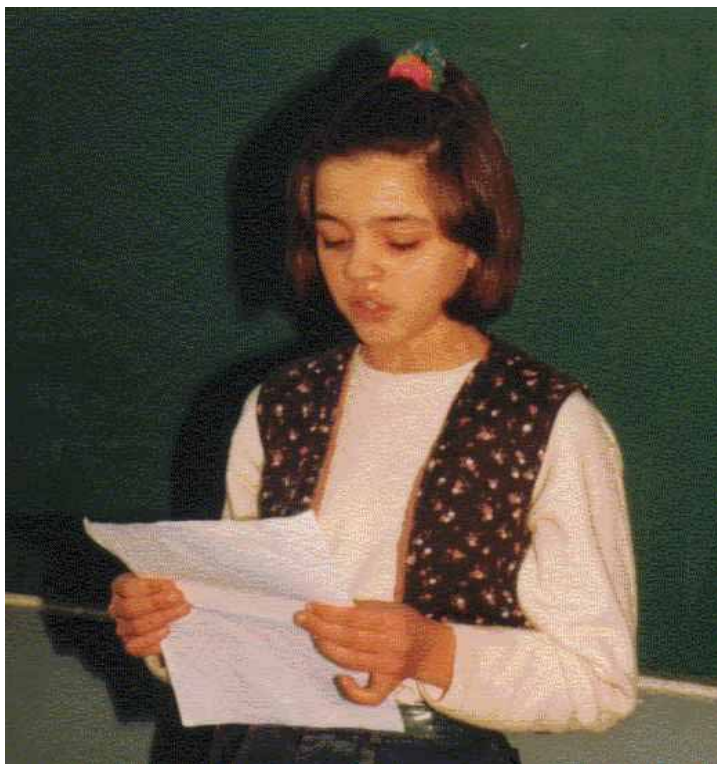
*Ми, дјеца, волимо траву, птице и воду
да мирно трчимо по плавом своду, волимо слободу
и густо дрвеће поред реке,
пут око старе смреке, ал ништа није као пре,
а све због ужасне мине те.*

*Путеви око реке нису више исти,
они сад нису као некад чисти
немамо више ону слободу,
не можемо мирно трчати по плавом своду,
а некад смо могли све,
могли смо, ал' пре.*

*Сад се бојим и ми,
и моји другови неустрашиви сви,
више нећемо ићи да гледамо воду,
боље да имамо руку и ногу.*

*Мина угрожава и природу и људе,
може свуда да буде,
зацрни небо, завлада страх,
кад мина ухвати мах.*

Миљана Занфировић је најуспјешнији ђак наше школе у задњој деценији и једна од најбољих у укупној историји школе. Сада је ученик другог разреда гимназије « Јосип Панчић » у Бајиној Башти.

Миљана Занфировић чита свој награђени рад

Наша сурова послератна стварност била је тема још једног рада награђеног првим мјестом на регионалном такмичењу литерарних радова . Ту награду је 2002. године освојила ученица Вујић Јелена.

ЗАШТИТИ СЕБЕ И ДРУГЕ ОД МИНА

Кућа која је у рату изгорјела била је најчешће мјесто за нашу дјечију игру. Од прољећа до касне јесени тамо је било наше најбоље склониште у игри жмурке.

И те суботе, са првим сунчаним зрацима дојурили смо ту. Брзо се пребројали и игра је почела. Саша је жмурио и бројао а ми, као и увјек, понесени жељом да нас не пронађе, растрчали се између зидина.

Мала Даца је увјек уз мене у заклону. И сад је поред мене. Нешто штапићем чепрка по пепелу док ја ослушкујем бат Сашиних корака. Она ме шапатам поче дозивати: « Види ! Види ! » Угледах испред њеног штапића, неку металну направу. Истог тренутка сјетих се упозорења које сам у школи слушала – Мисли мине! Тргох јој штапић из руке и одведох је са тог мјеста не мислећи више на игру.

О томе сам обавјестила мога тату. Одвела сам га тамо. Док је са удаљености посматрао вртио је главом. Упозорио нас је да се ту више не играм, а онда упалио кола и отишао у полицију,

Награђени цртеж Младена Димитријевића

Са својим ликовним радом ученик осмог разреда, Димитријевић Младен освојио је 1997. године друго мјесто на републичком такмичењу на тему « Мисли мене ».

Спортски живот школе ишао је стално узлазном линијом, што се тиче квалитета и масовности. Како се развијала школа са порастом броја одјељења и броја ученика, развијао се и спорт. Овај вид активности у школи, недјељив је од наставе физичког васпитања које је своју афирмацију почело да добија прерастањем школе у осморазредну и изградњом спортских терена и физкултурне сале. До шездесетих година спортски живот је углавном спровођен преко редовних часова наставе, с обзиром да није било одјељења седмог и осмог разреда из којих су се касније углавном бирали такмичари. Из оскудних података знамо да је при школи 1936. године основана стрелачка дружина која је укључивала мјештане и ученике четвртог разреда. Ова дружина радила је све до другог свјетског рата, а од оружја је имала три пушке « брзометке » за које су добијани меци и мете. Дружину је основао и њом руководио тадашњи управитељ Алексић Радован – Рашко. Гађања су била недјељом и празницима у Малташком потоку.

Осим ове дружине, других организованих спортских активности није било, изузев на излетима када би се сусреле школе Црвице, Топлице, Скелана и Бајине Баште. На тим излетима такми – чило се у фудбалу, трчању, бацању камена с рамена, скоку у даљ и рвању. Ови излети су били прилика да се ученици међусобно упознају, а учитељи размјене искуства.

Услови за такмичење били су далеко од данашњих. Голови су били два пободена прута, два камена, или двије ђачке торбе са зструзима сира и кајмака, а није ријеткост била ни капа којом би се означавао гол. Капа би често била предмет шутања као и лопта крпењача. Трчало се од дрвета до дрвета, у џемперима са подврнутим ногавицама од панталона или дугих гађа. Правила није било. Рвање је било посебна атракција, а рвало се жуља и каиша, те је добар рвач могао да изгуби ако га противник добро нажуљи зглобом од палца. Од 1961. године почињу редовна такмичења међу одјељењима, али и са другим школама. Заинтересованост за спортске секције код ученика је огромна. Приликом такмичења и сусрета са другим школама владала је посебна психоза. Данима се унапред причало о самом такмичењу, а ученици који су представљали школу уживали су посебан углед.

На дан такмичења владала је таква атмосфера да је све осим утакмице било небитно.

Први званични сусрет био је у прољеће 1962. године са екипом О.Ш. « Рајак Павићевић » из Бајине Баште. На том такмичењу у фудбалу и рукомету учествовало је шест основних школа. Тада је наша школа освојила прво мјесто у рукомету.

Фудбалска и рукометна екипа школе 1962. године

Већ 1963. године број ученика у вишим разредима је порастао, тако да се селекује одбојкашка мушка и женска екипа.

Године 1964. формира се и атлетска секција која наступа за Дан младости, 25. мај. Рад у секцији био је добро организован, те су та дјеца била најспремнија од свих такмичара. Поред сусрета са школама из Бајине Баште одржавали су сусрети са Пилицом, Рогачицом и Костојевићима . Како превоза у те дане није било, путовало се у поједине школе на коњским колима. Успјех наше екипе увјек је био добар и најчешће су се враћали као побједници.

Услови за такмичење у свим школама су били доста слаби. У почетку ни једна школа није имала асвалтирано игралиште, па се играло на земљи или шљаци, што је доводило до повреда. Поред тога екипе су биле без дресова и играло се у опреми потребној за час физичког васпитања. Како је боја опреме у нашој школи за наставу била бијела мајица и црвене гаћице, ученици су дуги низ година

играли тако. Приликом одласка на сусрете са другим школама нашу екипу пратило је доста навијача. Код наше школе није било изграђено ни једно игралиште, а за те потребе коришћено је двориште које је било оцједито, па се на њему могло играти и за вријеме кише.

У марту 1964. године извршено је проширење дворишта – игралишта, тако што је простор иза игралишта на коме су биле шљиве изравнат и продужен са тридесет на педесет метара дужине.

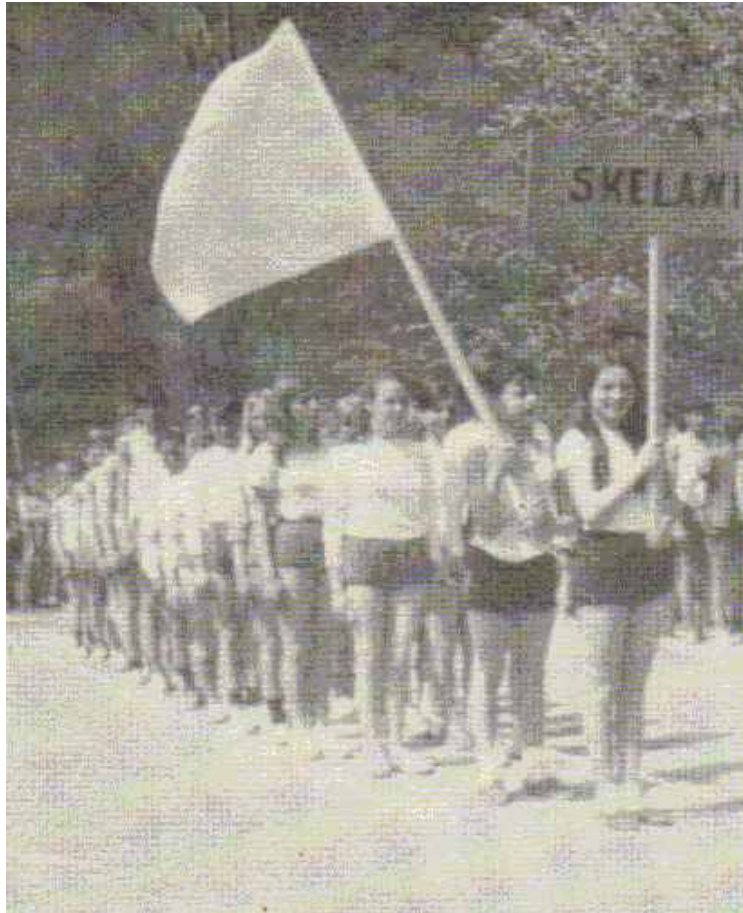
Године 1965. Земљорадничка задруга дала је школи земљиште за пољопривреду које је коришћено све до 1967. када је од њега уређено игралиште за мали фудбал, рукомет, одбојку и кошарку, али је на њему 1969. године направљена нова школска зграда. Земљорадничка задруга Скелани поново прискаче у помоћ, поклањајући нам земљиште за спортске терене. Игралиште се прави по трећи пут, али овога пута доста лакше, јер је рађено уз помоћ механизације. Велику помоћ око изградње игралишта пружила је СОФК-а из Сребренице. Овај посао урађен је 1971. године и школа од тада располаже комплетним спортским теренима и физкултурном салоом, што је довело до побољшања квалитета спортских екипа.

Ораганизованим такмичењем ученика основних школа у Босни и Херцеговини путем МОИ-а, такмичења су добила званичан карактер. Наша школа се у ова такмичења укључила одмах прве године са фудбалском, рукометном, кошаркашком, одбојкашком и атлетском екипом. Екипе дјевојчица биле су у свим спортовима, осим у фудбалу гдје је постојала само мушка екипа. Покрет МОИ је знатно допринио квалитету екипа и такмичарском духу, јер су побједници са општинских такмичења ишли на регионална, односно републичка такмичења.

У оквиру ових такмичења највише успјеха је имала женска рукометна екипа која је редовно излазила као побједник на општинским, а касније на зонским и републичким такмичењима. Осим ове екипе веће успјехе су повремено имале кошаркашка екипа и атлетичари, док су остали били на нивоу просјечности. Женска кошаркашка екипа стигла је на регионалном такмичењу у Бијељини 1974. године до финала, гдје је поражена. Од атлетичара вриједно је истаћи то да се ишло на републички крос Лакташе, гдје је спортски малер утицао на то да не будемо први у укупном пласману. Наиме, на уласку у циљ једна наша атлетичарка је пала, а остале су напустиле такмичење у жељи да јој помогну. Да су ушле у циљ у поретку у коме су биле, у укупном пласману школа би освојила прво

мјесто у Републици.

На атлетском регионалном такмичењу у Бановићима, ученица наше школе Мевлида Тихић освојила прво мјесто у конкуренцији 24 бацачице кугле, што је био изванредно велики успјех.

Екипа наше школе на првим МОИ у Сребреници

У оквиру МОИ-а на општинском нивоу равноправно смо се носили са Основном школом из Сребренице и свеукупни побједник је рјешаван са малом бодовном разликом. Директни сусрети између наших школа одлучивали су о побједнику, ма да смо имали и своје специјалности: Сребреница кошарку, а ми рукомет. У осталим случајевима одлучивале су појединости.

Како смо већ рекли, највише успјеха у такмичењу у оквиру МОИ-а и у сусретима са другим школама имала је рукометна екипа дјевојчица. Ова екипа од свога формирања, најчешће је била прва, па је интерес за чланство у њој био велики. Већ прве године пласирале су се на регионално такмичење које је одржано у Лукавцу, гдје је у финалу изгубила од екипе Бијељине са једним голом разлике. Послије овога, скоро сваке године су учествовале на регионалном такмичењу, све до 1978. године када су у Живиницама освојиле прво мјесто у конкуренцији 16 екипа.

Прваци регије у рукомету, 1978, године

Иста екипа је 1979. године у Брчком освојила такође прво мјесто на регији.

У 1980. години долази до пуне афирмације ове екипе. Прво мјесто на општинском такмичењу у Сребреници, прво мјесто на зонском такмичењу у Зворнику и прво мјесто на регионалном у Живиницама, тако се пласиравши на финални дио који је такође био у Живиницама. Прва утакмица и први пораз. Изгубили смо од Босанске Крупе са једним голом разлике у утакмици која због нервозе није обилувала добром игром. Слиједи утакмица са екипом из Бања Луке и висока побједа, а онда побједа над екипом из Дубрава (Тузла). У задњој, одлучујућој утакмици, у борби за треће мјесто и бронзану медаљу са екипом Храснице (Сарајево) побједили смо са једним голом разлике. У овој утакмици посебан допринос побједи дала је Остојић Драгана, капитен, која је својим залагањем заслужила назив најборбеније играчице такмичења, а поред тога била је и најбољи стријелац наше екипе. Ученице које су освојиле бронзану медаљу и треће мјесто у Републици су: Остојић Драгана (капитен), Делић Есма, Мехмедовић Јасмина, Мехмедовић Алма, Јаковљевић Станија, Османовић Зилха, Тодоровић Гордана и Максимовић Јелица.

Бронзане дјевојке, 1980. година

ORGANIZACIONI
ODBOR
MALIH OLIMPIJSKIH IGARA
BOSNE I HERCEGOVINE

dodjeljuje

O.Š. „SLAVIŠA VAJNER - ČIČA“
SKELANI

za osvojeno **TREĆE** mjesto

u **RUKOMETU**

na Završnoj smotri MOI '80 BiH

ŽIVINICE
Tuzla, 10. JUNI
1980. godine

predsjednik

МОИ-е ученика основних школа Босне и Херцеговине су оставиле доста тога на нашим ученицима. Путем ових такмичења ученици – спортисти прошли су Сребреницу, Братунац, Зворник, Тузлу, Живинице, Лукавац, Маглај, Бановиће, Бијељину, Брчко, Лакташе, Зеницу, Бања Луку и тд. Дружећи се са другим екипама стицали су нова знања и пријатељства. Наша школа је била и остала расадник спортиста који су залагањем и жељом за побједом допринјели да наша школа стекне афирмацију школе са врло организованом наставом физичког васпитања и образовања, која одгаја праве спортисте и људе.

На крају да кажемо и о радницима који су допринјели афирмацији спорта у овој средини. Најзаслужнији је свакако Малешевић Милан наставник физичког васпитања, који је у своме дугогодишњем раду створио низ шампиона и шампионских екипа. Много времена проводио је на теренима школе припремајући ученике за такмичење. Уз себе је имао сараднике наставнике и учитеље који су се укључивали у рад са секцијама, а истицали су се: Јовановић Зоран, Роговић Слободан, Танасијевић Зоран, Јовановић Милицав, Остојић Радивоје, Милић Стојимир, Катанић Властимир, Вилотијевић Ми – лан, Савић Петар и Маљишевић Мустафа. Сви они су свако на свој начин допринјели да спорт буде активност масовно прихваћена.

Након 1991. године наставу физичког васпитања у нашој школи изводи Милан Стевановић. Мали број ученика, али и непостојање званично организованог међушколских такмичења, учинили су да се број наступа спортских екипа школе јако смањи. Један од значајнијих спортских наступа наше школе у задњих десет година је учешће на регионалном (Угљевик, четврто мјесто појединачно – Вуковић Миладин) и републичком кросу (Рогатица освојено појединачно 7, 14. и 24. мјесто) 1999. године.

Наша школа (око 100 ученика) узела је учешће и у једном интересантном такмичењу интернационалног карактера CHALLENGE DAY, 30.05. 2001. године и том приликом «помогла» Спортском савезу Ваљево да избори висок пласман у овом међуна – родном такмичењу рекреативаца.

Том приликом наша школа је била гост Основној школи « Десанка Максимовић » Попучке, код Ваљева и одиграла више фудбалских мечева на турниру . Наш долазак је изазвао велику пажњу и симпатије, не само домаћина, већ свих Ваљеваца .

Најактивнија од свих спортских секција је фудбалска, која задњих

задњих година наступа углавном на Дан школе одмјеравајући своје снаге са школама из Бајине Баште, Попучки и Сребренице.

Фудбалска екипа школе са наставником М. Стевановићем (2002.)

ЂАЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Података о ђачким организацијама прије Другог свјетског рата у нашој школи немамо и највјероватније да их није ни било. У доба социјализма (од 2. свјетског рата до 1990. године) постојало је више ђачких организација са јасно израженим идеолошко-политичким одређењем, као што су Пионирска и Омладинска организација. Постојале су и оне ђачке организације у којима се тај идеолошко-политички став није, или се слабо примјећивао, као што су Подмладак Црвеног крста, Покрет горана, Савез извиђача, Ђачка задруга, Пчеларска задруга итд.

Раду Пионирске и Омладинске организације придавала се посебна пажња , толико да се чак наводе као главни носиоци васпитно-образовног рада и свих осталих активности школе. Ове организације су имале јасно разрађене планове рада са тачно одређеним задацима за сваку школску годину. Пријем најмлађих у Пионирску организацију вршио се колективно на прослави једног од у то вријеме највећих државних празника – Дана републике (29.11.). Пријем се састојао у заједничкој заклетви првачића и подјели црвених пионирских марама. У Омладинску организацију школе пријем је вршен на Дан младости (25. маја), тако што би ученицима седмог разреда биле подјељене омладинске књижице. Пионири, а нарочито омладинци учествовали су у низу активности, а међу најважнијим била је дочек, ношење и испраћај Титове штафете. За рад са овим организацијама увјек је био задужен један од наставника школе(обично млађи).

Савез горана, који је такође дјеловао при школи, био је доста мање идеолошки обојен. За разлику од Пионирске и Омладинске организације у које је колективно приступање било обавезно, чланом овог савеза постајало се добровољно. Основна активност ове организације је било пошумљавање голети. Од већих акција Младих горана била је она 1964. и 1965. године , када је пошумљено 10 хек – тара голети, а нешто касније подигли су и дрворед око школе и од школе до моста засадивши тополе. Већа акција била је и она из 1978. и 1979. године када је изнад Жарковића, Калиманића и Добрака пошумљено 12 хектара голети. Новац зарађен у овим акцијама уче – ници су углавном користили за организацију и извођење екскурзија и набавку школске опреме.

Пчеларска задруга је једна од првих ђачких организација у нашој школи, а формирана је 1959. године, када су набављена два сандука

пчела.Интересовање ученика било је велико, али су се у њу учланили ученици петог и шестог разреда. Пчеларску секцију водио је Војислав Ковачевић, учитељ школе. Пћеле су смјештене у школском цвјетњаку, а чишћење, уређење и одржавање пчелињака била је стална брига ученика. Након краће теоретске наставе, све остале активности вршене су у пчелињаку. За шест година рада пчелињак је повећан на 12 друштава. Одржавање пчелињака и проширење броја друштава је финансирано из прихода задруге, а вишак коришћен за извођење излета . Рад задруге одвијао се нормално све до почетка градње нове школске зграде, када је Пчеларска задруга расформирана, а пчелиња друштва и сав прибор продати на јавној лицитацији.

Ђачка задруга је формирана вјероватно 1959. године. Преко ове задруге ученици школе су остваривали добар приход који су кори – стили за опремање и уређење школе, али и за екскурзије и излете. Најзначајнија активност ове задруге била је набавка уџбеника и прибора за ученике. Са својим радом престала је 1973. године, да би њен рад био обновљен 1984. и поново угашен 1990. године.

Подмладак Црвеног крста је организација која дјелује у склопу Општинског одбора Црвеног крста. Ова организација ученика основана је одмах после другог свјетског рата и једина је која је » надживјела « период социјализма. Њена основна функција је да окупља ученике око хуманитарних идеја. Једна од првих акција Подмлатка била је давне 1947. година када је низом акција обиљежена « недјеља црвеног крста « (27.09. до 02.10). Дјелатност ове организације у школи одвија се по програмима сачињеним за сваку школску годину, а те програме усваја Школски одбор у склопу Годишњег програма рада школе. Руководилац Подмлатка је један од наставника школе кога одреди Наставничко вијеће. На плану рада са овом организацијом најзначајније резултате постигла је Остојић Милена, , особито у периоду 1965 – 1973. године. Након пензионисања она је координатор Црвеног крста за подручје Скелана на програму « Опасност од мина ». За свој рад и несебично залагање на хуманитарном пољу добила је признање Општинског одбора Црвеног крста 1969. године, а 1971. Републички одбор Црвеног крста додјелио јој је сребрену и слиједеће, 1972. и златну значку. Подмладак ЦК наше школе постиже видне резултате у пружању помоћи сиромашној и социјално угроженој дјечи. Солидарност која се манифестовала у прикупљању новчане помоћи неријетко је

премашивала оквире школе, па је често стизала и настрадалој дјечи и људима на другим континентима. Тако су прикупљана средства за дјецу Вијетнама, Нигерије и других крајева свијета. Тешко је израчунати сва новчана средства која су као вид помоћи прикупљана у нашој школи и послата као помоћ страдалима у нашој земљи и свијету. Нјавећи новчани прилози скупљени су и дати Удружењу слијепих, једној слијепој дјевојчици у Симин Хан, породицама настрадалих рудара, помоћ дјечи заосталој у психо-фозичком развоју, па чак и за олимпијаду у Сарајеву. За свој рад Подмладак је више пута похваљиван и награђиван, а једно од најзначајнијих признања је из 1976. године када ЦК БиХ нашој школи додијелио сребрену значку.

У периоду од 1992. до 1995. године Црвени крст Републике Српске и Општински одбор ЦК Склани је много пута помогао ученике, раднике, па и саму школу. Та помоћ је била у ђачком прибору, уџбеницима, храни, одјећи, обући итд. Једна од најважнијих активности Подмлатка Црвеног крста усмјерена је на обуку ученика на заштити од опасности коју са собом носе мине. Ова обука је изузетно значајна за нашу дјецу, јер живимо на подручју на коме има још доста заосталих минских и експлозивних средстава из рата. На овом плану постигнути су заиста велики резултати, ма да Подмладак Црвеног крста не занемарује ни своје остале обавезе. Највећи успјех остварен је 1999. године када је освојено четврто мјесто на републичком такмичењу « Упозорење на опасност од мина » у Српском Сарајеву. О том успјеху Драги Јовановић, тадашњи руководилац Подмлатка Црвеног крста у школи каже:

« 07.12.1999. године повео сам школску екипу на регионално такмичење у Зворник. Са сјајно припремљеном екипом у сатаву: Мирко Марјановић, Миљана Занфировић и Ивана Марковић, поред мене била је Милена Остојић, координатор ЦК за « Опасност од мина » која је заправо и селектовала и припремила екипу. У великом холу школе « Свети Сава у Зворнику биле су и школе из Милића, Сребренице, Братунца, Власенице, Шековића, Осмака и Зворника. Најозбиљнији кандидати за побједу биле су школе из Милића (прошлогодишњи побједници праћени аутобусом навијача) и домаћин, школа « Свети Сава » Зворник,. У финале су се пласирале управо ове двије школе и наша школа. Колико је наша екипа била симпатична и добро припремљена, показује догађај када је пред почетак финала нашој екипи пришао директор школе домаћина (Р.Перић) и рекао да ће навијати за нас. У финалу тешка борба, али

побиједило је знање наше екипе (прије свега капитена М. Занфировић) и постадосмо прваци регије Бирач, а сваки од такмичара доби по музичку линију вриједну око 300 КМ.

Републичко првенство је одржано у сали Дома културе у Лукавици (Српско Сарајево). Дуг пут и ноћење у хладном хотелу на Палама један су од разлога за освојено « само » четврто мјесто у Републици, са три бода заостатка иза првопласиране екипе Б. Луке. У ресторану « Вук » на ручку, након такмичења наша мала експедиција са натписом О.Ш. « Коста Тодоровић » Скелани привлачила је пажњу гостију и осталих такмичара пристиглих из много већих мјеста Републике Српске. Тога дана били смо бољи од многих противника, али не и јачи од своје прехладе «

Четврти у Републици (Ср.Сарајево – 1999. године)

КООРДИНАЦИОНИ ОДБОР ЦРВЕНОГ КРСТА
РЕГИЈЕ „БИРАЧ“

додељује

ДИПЛОМУ

О.Ш. КОСТА ТОДОРОВИЋ

ЗА ОСВОЈЕНО 1 МЈЕСТО

НА РЕГИОНАЛНОМ КВИЗ ТАКМИЧЕЊУ

ПРОГРАМА "УПОЗОРАВАЊЕ НА ОПАСНОСТ ОД МИНА"

у ЗВОРНИКУ
ДАНА 07.12.1999.

СЕКРЕТАР
КООРДИНАЦИОНОГ ОДБОРА
Др Милош Јакић

УЧЕНИЦИ ШКОЛЕ

Када је прво одјељење 1903. године пошло у школу, уписало се у први разред двадесетак ученика. Дјеца су била неприпремљена за наставу, с обзиром да је то био први почетак школе. Пошли су у школу са страхом, плашећи се учитеља и свега онога што су мислили да им се у школи може десити. Настава се изводила у приватној кући, па ни учионица није била подесна за рад, тако да су се ученици сабијали у неколико школских клупа, колико је за ту прилику набавила Аустроугарска држава. Ово одјељење је било мало иако је по броју становништва могло бити веће, али како похађање школе није било обавезно, све се свело само на ону дјецу чији су родитељи били напреднији и имућнији и који су сматрали да је писменост потребна њиховој дјечи. Богатији су своју дјецу слали у школу, јер су знали њен значај, а осим тога могли су платити дјечи сиромашних родитеља да им код куће раде и чувају стоку док су њихова у школи. Надаље, и интерес за школовање није био велики, јер је већина сматрала да се може живјети и без школе која је « луксуз » и да је штета одвајати дјецу од имања и стоке. Осим тога у тадашње вријеме није било довољно ни учитеља који би учили ђаке, и када је школовање постало обавезно држава није вршила притисак на становништво да дјецу шаље у школу.

Тако је првих година уписивано по једно одјељење првог разреда и радио по један учитељ све до 1907. године када се прима други учитељ на рад и отвара друго одјељење. Значи, све до 1907. године у школи је један учитељ радио са сва четири разреда што је свакако морало да се одрази на квалитет знања ученика. Ово друго одјељење почело је са наставом у новој школској згради, гдје су постојали просторно бољи услови рада и са два паралелна одјељења радила су два учитеља који су водили наставу по цијели дан. Оваква ситуација са наставом, ученицима и учитељима трајала је све до 1914. године. Када је избио Први свјетски рат и када тадашњи учитељски брачни пар Младеновић бјежи у Србију, а на њихово мјесто долази млади учитељ Мулабдић. Тада се укида друго одјељење и школа остаје да ради са по једним одјељењем од првог до четвртог разреда. Врло је интересантан податак да у току Првог свјетског рата није било прекида рада школе и ако су нашим крајем, као и осталом свуда владале ратне страхоте. Настава у тим годинама одвијала се редовно, ма да је било дана када ученици нису долазили у школу.

Послије Првог свјетског рата, ситуација са наставом се нормализује, али и даље дуго послје рата у школу се сваке године уписивало само једно одјељење првог разреда. Ни у то вријеме није било обавезно похађање наставе, па је настала ситуација као и прије рата, да школу похађају дјеца имућнијих родитеља, док су друга радила код куће и чувала стоку. Оцјењивање је било у свеске и у разредне књиге, а на крају године су се за успјех добијали картони у разним бојама. Сви су знали да се за одличан успјех добијао црвени картон, за врлодобар успјех плави, за добар успјех зелени, а жути картон за слаб успјех. По завршетку школске године, одрасли су сретали ђаке по путу и питали их какав картон имају. Одлични ученици су радо показивали своје црвене картоне, док су се слаби склањали и скривали са својим жутим картонима.

Ученици и учитељи школске 1933/34 године

Ученици су добијали батине од учитеља, најчешће пресавијени преко клупе, скинутих панталона, а учитељи су их шибали по стражњици пред свим ученицима. По казивању Милована Јосиповића, ученика првог разреда 1907. године (прва генерација у тадашњој новој школи), учитељ Гајић Милован је брзо тукао десет батина, за разлику од учитеља Љубише Митровића који је батине ударао полако, тако да су оне биле теже, јер је ђак стрепио између

сваког ударца прута.

Септембра 1929. године отвара се поново паралелно одјељење када је обезбјеђен и други учитељ. Ово је урађено због тога што се прилив ђака стално повећавао, тако да је било тешко радити са бројним одјељењима. Настава је трајала цијели дан, па су ученици ишли у школу прије подне, а такође и после подне, када су имали часове, а радили и домаће задатке. Први и други разред имали су наставу до 11 сати, а трећи и четврти до 12, затим је слиједила пауза за ручак, а од 13 часова би имали поново часове, најчешће два. Једно вријеме ученици нису носили књиге кући, него су их остављали у школи, што је за њих свакако било лакше.

У септембру 1935. године у школи се запошљава и трећи учитељ, комбинована одјељења су раздвојена и настава је квалитетнија. Режим школског живота био је исти, настава је цјелодневна, а и сада као и прије настава се четвртком после подне није изводила, јер су тада ђаци имали вјеронауку и у школу су долазили поп и хоџа, сваки са својом дјецом би одлазио у посебну учионицу да их уче молитвама, које су дјеца морала боље знати, него остало школско градиво. Није на одмет напоменути да ученици четвртог разреда – дјечаци у то вријеме нису могли завршити тај разред, уколико нису знали калемити воће. Овај захтјев је био у наставном плану и програму, а калемљење је било обавезно научити и због тога што је мало ко од ученика настављао школовање, јер је већина остајала на селу. У то вријеме школа је имала своју повртну башту гдје су се ученици обучавали и радили у повртним лејама. Поред тога, постојао је и школски воћњак и пчелињак. Приход од ових дјелатности ишао учитељима.

Интересантан је и податак да су добри, али сиромашни ђаци прије Другог свјетског рата имали прилику да бесплатно наставе даље школовање. Школа би направила списак таквих ученика, који су жељели, а ниси имали могућности за наставак школовања. Тај списак би послала Занатској задрузи « Привредник » у Нови Сад, која би ученике примала и упутила на занат. Ученици су становали и хранили се код газде и то бесплатно, а за узврат су код њега учили занат и радили у радњи.

Нападом Њемачке на Југославију и стварањем Независне Државе Хрватске, престао је рад школе. Иако је од стране усташке власти била обећана безбједност ученика и учитеља, брачни пар Алексић због животне опасности за себе и своје двоје мале дјеце без обавје -

штења родитељима и ученицима, закључао је школу и побјегао у Србију. На тај начин, у мају 1941. године настава је насилно прекинута, па ученици не завршавају разред иако им је до краја школске године остало врло мало времена.

Учитељи Љубица и Рашко Алексић са својим ђацима (1939/40)

За вријеме трајања 2. свјетског рата школа није радила, а сва предратна школска документација је уништена, тако да не постоје писани трагови о раду школе до тога доба. Сама школска зграда која је у току рата претрпјела велику штету бивала је затвор и мучилиште за нејач и невине. Ове четири ратне године су биле најтеже и најтужније у њеној стогодишњој историји.

Сама школска зграда је у току рата претрпјела велику штету. Прије рата ова школа је убрајана у најљепше школе тадашње Дринске Бановине, а ослобођење је дочекала потпуно неупотребљива, јер на згради није било прозора ни врата, па је чак и патос био повећан.

По ослобођењу, прве мјесне власти предузимају најнужнију поправку школе да би што прије отпочела са радом. У том циљу при Мјесном одбору основан је « Просвјетни одбор » чији је задатак био да оспособи школу за рад. Тај одбор је успио у својој намјери и оспособио једну учионицу и набавио 27 клупа. Септембра 1945. године школа поново почиње са радом, а настава се одвија у комбинованим одјељењима, јер у школи ради само један учитељ, као

и 1907. године. Важно је напоменути да су признати као завршни разреди они разреди у којима су се дјеца затекла маја 1941. године, када је прекинута настава, тако да су дјеца могла несметано наставити слиједећи разред. Великим трудом учитеља и народа у току 1945. и 1946. године цијела школа је оспособљена за рад. Састав ученика, бар што се узраста тиче, био је врло интересант. У првом разреду су били ученици од седам до дванаест година и сви су учили исто градиво и ако је разлика у годинама била велика. То је због тога што су у први разред пошла сва дорасла дјеца за школу, али и она која су требала у школу поћи септембра 1941. године, па их је у томе омео рат. По казивању тадашњег учитеља и управитеља школе Радована Алексића било је ученика који су се одмах по завршетку четвртог разреда женили, јер их је рат омео да заврше школу на вријеме. С обзиром на то да су многа дјеца у рату стасала, послератне власти су дозволиле могућност старијој дјечи да за једну годину заврше два разреда, односно за двије године, четири разреда основне школе.

Са једног од бројних излета - Кадињача 2001. године

То су старији и бољи ученици искористили, па су почели од полугодишта школске 1945/46. године за једну годину полагати два разреда. Два учитеља са четири разреда су радили све до 1952. године, због тога што није било довољно учитеља. Те године, у септембру мјесецу је дошао трећи, а 1955. године и четврти учитељ, па је сваки од веома бројних разреда имао свога учитеља. На овај начин настава је нормализована, а са радом је почела и школска кухиња. Број ученика се стално повећавао, тако да је већ у школској 1955/56 години било два одјељења првог разреда, два другог и по једно одјељење трећег и четвртог разреда.

У школској 1956/57. години у школи раде три учитеља и управитељ школе. Настава се изводи у по два одјељења првог, другог и трећег и једном одјељењу четвртог разреда. Сви ученици немају прибора и уџбеника, због радова на њиви често касне на наставу, па то отежава рад учитеља. Слиједиће школске године по први пут у историји школе постоје по два паралелна одјељења од првог до четвртог разреда са укупно 251 учеником. На крају школске године Народни одбор општине Сребреница којем се те исте године припојио Народни одбор општине Склани, доноси одлуку о прерастању школе у потпуну осморазредну школу и отварање петог разреда у школској 1958/59. години. Прерастање школе у осморазредну и отварање петог разреда пратио је и отпор једног дијела грађана, који су били против тога да им дјеца иду даље у школу (највише у Добраку), док је велика већина била одушевљена.

У септембру 1958. године у школи први пут има десет одјељења од првог до петог разреда, са укупно 270 ученика. Сваки од пет учитеља водио је по два одјељења, тако да је оптерећење било велико, поготово у петом разреду у којем се радило по програму ниже гимназије и у који се први пут уводи страни језик – њемачки.

Септембра 1959. године школа добија и првог предметног наставника, Бадњар Николу, који је предавао српскохрватски и њемачки језик и историју. И остала настава у петом и шестом разреду је предметна, али је изводе учитељи. Те године се први пут уводи допунска настава и формирају се секције: литерарна, драмска, рецитаторска и фолклорна. У школи има 12 одјељења са 420 ученика. У току љета 1960. године адаптирана је школска зграда, тако што је на једном дјелу подигнут спрат и дозидане двије учионице, па је за наставу припремљено осам учионица. Настава се

изводи у смјене, старији разреди (има и их шест одјељења од петог до седмог разреда) иду прије подне, а нижи разреди (осам одјељења од првог до четвртог разреда) послје подне. Школу похађа укупно 441 ученик у 14 одјељења.

Једна од значајнијих година је школска 1961/62 година , када у школи први пут постоји осми разред (два одјељења). Те школске године наставу похађа 540 ученика у 16 одјељења. Доласком неколико наставника, настава у вишим разреима је стручнија и квалитетнија. Родитеља који су против слања своје дјеце у школу све је мање, а против таквих се подносе пријаве судији за прекршаје.

Списак ученика прве генерације VIII разреда

VIII а

1. Богдановић Миленко
2. Ђукић Обрен
3. Халиловић Муниб
4. Хасановић Сафет
5. Измирлић Рамиз
6. Јашић Крстина
7. Јашић Миленко
8. Јовановић Милан
9. Јовановић Милош
10. Јовановић Милован
11. Јефтић Радан
12. Катанић Властимир
13. Максимовић Љубо
14. Максимовић Стево
15. Марковић Радован
16. Мићић Мирјана
17. Мијатовић Нада
18. Миловановић Стојан
19. Миловановић Милорад
20. Милошевић Боривоје
21. Милић Милоје
22. Нешковић Миломир
23. Николић Милисав
24. Обрадовић Милисав
25. Павловић Милан
26. Петковић Видоје

VIII б

1. Алић Хусеин
2. Драгићевић Драгић
3. Ђукић Вида
4. Јахић Алија
5. Јашић Милисав
6. Јокић Милан
7. Јовановић Иван
8. Јовановић Иван
9. Јовановић Милосав
10. Јунузагић Алија
11. Катанић Новак
12. Максимовић Славко
13. Максимовић Милева
14. Максимовић Сретен
15. Матић Неранца
16. Мијатовић Слободан
17. Миловановић Милан
18. Недељковић Момчило
19. Некић Енвер
20. Нешковић Богосав
21. Нешковић Радан
22. Обрадовић Војислав
23. Османовић Азем
24. Павловић Никола
25. Радојчић Јованка
26. Ристић Раденко

27. Салиховић Кадрија
28. Сарих Дико
29. Симић Љубомир
30. Живковић Душка

27. Симић Јован
28. Тодоровић Видосава
29. Урошевић Ратко

Одлуком Народног одбора општине Сребреница, о припајању сусједних основних школа Црвице, Пећи и Костоломаца основној школи « Славиша Вајнер Чича » у Скеланима која је ступила на снагу 01.септембра 1962. године школа је имала 29 одјељења са укупно 987 ученика. У централној школи настава се одвијала у 16 паралелних одјељења од првог до осмог разреда са 564 ученика, у Црвици пет одјељења од првог до петог разреда са 168 ученика, у Костоломцима четири одјељења од првог до четвртог разреда са 141 ученика и Пећи са четири одјељења од првог до четвртог разреда са 117 ученика.

Број ученика се из године у годину повећавао , а са њим и број одјељења, па тако школске 1965/66 године школу похађа 1003 ученика распоређених у 30 одјељења. Све активности су потпуно заступљене, почевши од секција па до ђачке задруге. За активност на уређењу школе и дворишта, пошумљавање и рад у ђачкој задрузи по први пут је дозвољено ученицима осмог разреда да путују на екскурзију. Ова прва екскурзија изведена је у мају 1966. године у Сарајево и трајала је три дана. На екскурзију се ишло возом – ћиром, а ученике су водили наставници Малешевић Милан, Лекић Милош и Блажић Анђелија.

Услови за рад у старој школској згради били су доста лоши, па је СО Сребреница донијела одлуку о градњи новог објекта. Ова школска зграда направљена је по свим тадашњим стандардима (велике свијетле учионице, холови, кабинети, радионица и физкултурна сала), тако да су услови за рад ученика постали далеко бољи. Настава се изводи у једној смјени, а број ученика непрестано расте, тако да у школској 1982/83 години наставу похађа 1140 ученика, распоређених у 34 одјељења (25 чистих и 5 комбинованих).

Од 1975. до 1979. године радила су и специјална одјељења за ученике ометене у развоју. Та одјељења водили су Катанић Крстина и Ковачевић Војислав.

Крај осамдесетих и почетак деведесетих карактерише пад броја ученика (школске 1988/89 - 862 ученика), што је последица слабог

прилива ученика из подручних школа због смањеног прираштаја и миграције становништва.

У мају 1992. године због рата у Босни и Херцеговини настава се прекида, али је свим ученицима разред у коме су се затекли признат као завршен, без обзира на оцјене.

Школске 1992/93 године, због ратних дејстава настава није организована. У љето 1993. године, колектив на челу са тадашњим директором, покојним Радомиром Ђурићем улаже максимум напора да обезбједи какве-такве услове за почетак наставе. У тим напорима успјевају, па настава поново почиње у септембру 1993. године у врло тешким условима (ратно окружење, мали број ученика, слаб материјални положај школе, радници без плата, честе мобилизације наставног кадра, школска учила и опрема разнешени , школска документација уништена итд.). Настава се те године изводи у осам одјељења од првог до осмог разреда са укупно 63 ученика.

Број ученика се повећао након Дејтонског споразума , када се на наше просторе доселило доста становништва са Сарајевског подручја и Босанске крајине, јер су та подручја припала Федерацији БиХ. (школска 1995/96 - 119 ученика) .

Број ученика почиње лагано да опада од ове школске године због исељавања становништва (углавном оног досељеног после Дејтонског споразума).

У години јубилеја, школу похађа 106 ученика распоређених у осам чистих одјељења од првог до осмог разреда и једним комбинованим (2,3 и 4. разред) у ПО Црвица. За наредну школску годину уписано је 15 ученика првог и 15 ученика другог разреда дјеце рођене 1996. и 1997. године.

Упис двије генерације ученика у нашој школи обављен је због преласка на деветогодишње школовање. Настава се изводи у једној смјени и почиње у осам часова.

Искусан и стручан наставни кадар, релативно добра опремљеност школе и мали број ученика у одјељењима фактори који нашим ђацима омогућавају доста добро и квалитетно образовање.

Школа са свим својим стручним и материјалним ресурсима стављена је на располагање ученицима и њиховим интересовањима.

У 100 година дугој историји школе основно образовање су добили многи будући професори, инжењери, љекари, магистри , судије, доктори и честити људи и домаћини. Њихов број је велики, а од страха да некога не заборавимо, нећемо никога посебно истицати.

Кретање броја ученика од 1903 до 2003. године

1903. око 20 ученика	1939. ----- 140 ученика
1904. око 50 ученика	1940/41---- 125 ученика
1905. око 80 ученика	1941/42 _____
1906. око 100 ученика	1942/43 _____
1907. око 110 ученика	1943/44 _____
1908. око 110 ученика	1944/45 _____
1909. око 115 ученика	1946/47 ----120 ученика
1910. око 135 ученика	1946/47 ----135 ученика
1911. око 130 ученика	1947/48 ----144 ученика
1912. око 140 ученика	1948/49 ---- 152 ученика
1913. око 140 ученика	1949/50 ---- 155 ученика
1914. око 100 ученика	1950/51 ---- 160 ученика
1915. око 95 ученика	1951/52 ---- 160 ученика
1916. око 90 ученика	1952/53 ---- 169 ученика
1917. око 100 ученика	1953/54 ---- 175 ученика
1918. око 110 ученика	1954/55 ---- 200 ученика
1919. око 130 ученика	1955/56 ---- 230 ученика
1920. око 140 ученика	1956/57 ---- 236 ученика
1921. око 150 ученика	1957/58 ---- 251 ученик
1922. око 150 ученика	1958/59 ---- 279 ученика
1923. око 155 ученика	1959/60 ---- 429 ученика
1924. ---- 150 ученика	1960/61 ---- 441 ученик
1925.----- 140 ученика	1961/62 ---- 540 ученика
1926.----- 150 ученика	1962/63 ---- 987 ученика
1927.----- 150 ученика	1963/64 ----1023 ученика
1928. ----- 160 ученика	1964/65 ----1028 ученика
1929.----- 160 ученика	1965/66---- 1003 ученика
1930.----- 160 ученика	1966/67 --- 1001 ученик
1931.----- 170 ученика	1967/68 ---- 992 ученика
1932. ----- 170 ученика	1968/69 ---- 986 ученика
1933. ----- 165 ученика	1969/70 ---- 1010 ученика
1934. -----170 ученика	1970/71 ---- 1021 ученик
1935. ----- 155 ученика	1971/72 ---- 1046 ученика
1936. ----- 165 ученика	1972/73 ---- 1075 ученика
1937. ----- 150 ученика	1973/74 ---- 1088 ученика
1938. ----- 150 ученика	1974/75 ---- 1126 ученика

1975/ 76 ---	1151 ученика	1989/ 90 ----	око 850 ученика
1976/ 77 ---	1163 ученика	1990/ 91 ----	око 850 ученика
1977/ 78 ---	1176 ученика	1991/ 92 ----	око 850 ученика
1978/ 79 ---	1118 ученика	1992/ 93 _____	
1979/ 80 ---	1220 ученика	1993 /94 -----	63 ученика
1980/ 81 ---	1234 ученика	1994 /95 -----	89 ученика
1981/ 82----	1155 ученика	1995/ 96 -----	118 ученика
1982/ 83----	1140 ученика	1996/ 97 -----	119 ученика
1983/ 84----	1115 ученика	1997/ 98 -----	127 ученика
1984/ 85 ---	1079 ученика	1998/ 99 -----	119 ученика
1985/ 86 ----	1030 ученика	1999/ 00 -----	125 ученика
1986/ 87 ----	1021 ученика	2000/ 01 -----	125 ученика
1987/ 88 ----	949 ученика	2001/ 02 -----	121 ученик
1988/ 89 ----	862 ученика	2002/ 03 -----	106 ученика

СПИСАК УЧЕНИКА У ГОДИНИ ЈУБИЛЕЈА

Одјељење 1. разреда; Р. старјешина Живка Стевановић

1. Глигић Милица
2. Живановић Ненад
3. Живановић Радван
4. Јанковић Миле
5. Катанић Никола
6. Митровић Милојка
7. Павловић Сузана
8. Перић Драган
9. Поповић Јелена
10. Ракић Сања
11. Савић Маријана
12. Савић Виолета
13. Секулић Дејан
14. Ћорић Михајло
15. Јанковић Марија

Одјељење 2. разреда; Р. старјешина Милошевић Љубомир

1. Богдановић Давид
2. Глигић Немања
3. Голубовић Новак
4. Ђукић Марко
5. Ђукић Милош
6. Живановић Александра
7. Јањић Бојана
8. Јелисавчић Јелена
9. Јовановић Милица
10. Марјановић Бобан
11. Николић Маријана
12. Рибар Зорица

Одјељење 3. разреда; Р. старјешина Милошевић Зорица

1. Јокић Милан
2. Катанић Никола
3. Павловић Марија
4. Петричевић Милијана
5. Филиповић Сузана

Одјељење 4. разреда; Р. старјешина Катанић Љубимко

1. Анђић Вања
2. Богдановић Филип
3. Васић Јована
4. Јаковљевић Марија
5. Јанковић Раде
6. Крљић Милица
7. Максимовић Александар
8. Максимовић Милан
9. Марковић Божидар
10. Марковић Марко
11. Николић Милисав
12. Поповић Весна
13. Ристић Марија
14. Сарић Данијела
15. Ћорић Наташа

Подручно одјељење Црвица; Р. старјршина Зорица Лукић

1. Обрадовић Жељка (2)
2. Стјепановић Милица (3)
3. Обреновић Жељко (4)
4. Јовичић Јелена (4)

Одјељење 5. разреда; Р. Старјешина Чолаковић Данијела

1. Јаковљевић Бојана
2. Јовановић Марко
3. Маринковић Диана
4. Марковић Драгана
5. Мијатовић Младен
6. Милошевић Д. Милан
7. Милошевић Н. Милан
8. Милошевић Милош
9. Милошевић Мирослав
10. Мијатовић Стефан
11. Малешевић Бранко
12. Максимовић Даница
13. Печеница Маринко

Одјељење 6. разреда; Р. старјешина Попара Благоје

1. Голубовић Владан
2. Димитријевић Дамјан
3. Димитријевић Дејан
4. Димитријевић Немања
5. Катанић Борка
6. Крљић Михајло
7. Марковић Слађана
8. Мијатовић Драгана
9. Милошевић Марија
10. Радовановић Биљана
11. Савић Видоје
12. Сарић Весна
13. Тодоровић Обрад
14. Тодо Бојан
15. Чолаковић Немања

Одјељење 7. разреда; Р. старјешина Милан Стевановић

1. Богдановић Слободанка
2. Васић Слободан
3. Вујић Јелена
4. Ђурић Александар
5. Ђурић Слађана
6. Максимовић Дарко
7. Маринковић Сретен
8. Марјановић Младен
9. Мијатовић Данијел
10. Милошевић Јелена
11. Митровић Ивана
12. Петровић Милена
13. Печеница Неда
14. Рашевић Ђорђе
15. Ристић Анка
16. Ристић Љиљана
17. Станић Саша
18. Ћодо Огњен

Одјељење 8. разреда; Р. старјешина Катанић Властимир

1. Богдановић Ана	7. Мијатовић Анђелка
2. Богдановић Бранка	8. Пантовић Саша
3. Вуковић Миланка	9. Петричевић Зорица
4. Димитријевић Катарина	10. Савић Данијела
5. Ера Далибор	11. Ћатић Ивана
6. Катанић Немања	

Катанић Немања ученик генерације 2002/2003

РАДНИЦИ ШКОЛЕ

Кроз школу у Скеланима, Црвици, Костоломцима и Пећима прошло је у ових 100 година више од 220 просвјетара, у једној за човјека најдостојнијој мисији, мисији просвјећења и образовања. Нове генерације, којима на услузи стоје многа чудеса модерног доба тешко ће моћи докучити сву величину и значај њиховог дјела. Али, као што у овој монографији написа покојни Војислав Ковачевић, први пензионисани учитељ који је цио свој радни вијек провео у овој школи « Учитељ никада не смије мислити на признања која му друштво одаје, већ на будућност коју припрема ».

Нарочито је био тежак период првих 50 – 60 година, када се осим са тешким животним и радним условима морало борити и са разним предрасудама и заблудама. Тешка су била и три послератна почетка, тешка као порођајне муке. И ако су школе биле опустошене, разрушене, без учила и опреме, радници су својим ентузијазмом заједно са становништвом успјевали поново створити школу спремну да преброди последице претходних и одоли изазовима будућих времена.

Многи од бивших радника данас нажалост, није међу живима, али настављају да трају у причама и сјећањима својих ученика.

Списак радника од 1903 до 2003. године у Скеланима

Р.Б	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ДОШАО	ОТИШАО	Р.МЈЕСТО
1.	Стојановић Никола	1903	1908	учитељ
2.	Гајић Трифун	1907	1913	учитељ
3.	Митровић Данило	1907	1913	учитељ
4.	Млађеновић Стево	1913	1914	учитељ
5.	Мулавдић Мехмед	1914	1918	учитељ
6.	Пеиновић Душан	1919	1929	учитељ
7.	Ђанић Омо	1919	1940	пом. радник
8.	Петровић Јово	1929	1931	учитељ
9.	Радовановић Јованка	1929	1931	учитељ
10.	Марић Момчило	1931	1932	учитељ
11.	Церовић Рацо	1931	1932	учитељ
12.	Жунић Милосав	1932	1933	учитељ
13.	Борис Витка	1932	1933	учитељ
14.	Алексић Рашко	1933	1933	учитељ
15.	Андрић Вито	1933	1935	учитељ
16.	Спахић Ранко	1935	1940	учитељ
17.	Алексић Љубица	1937	1941	учитељ
18.	Алексић Рашко	1937	1941	учитељ
19.	Пекаровић Фатима	1945	1945	учитељ
20.	Алексић Рашко	1945	1946	учитељ
21.	Обрадовић Милоје	1945	1947	учитељ
22.	Зарић Марија	1946	1947	управитељ
23.	Хасановић Јусуф	1947	1982	пом. радник
24.	Алексић Рашко	1947	1956	управитељ
25.	Симић Милена	1946	1948	учитељ
26.	Мујазиновић Бего	1948	1949	учитељ
27.	Алексић Љубица	1948	1952	учитељ
28.	Илић Јелица	1952	1953	учитељ
29.	Милосављевић Милан	1952	1955	учитељ
30.	Ристељевић Деса	1952	1953	учитељ
31.	Марјановић Милосава	1955	1956	учитељ
32.	Живковић Станојка	1955	1956	учитељ
33.	Видић Радмила	1955	1959	учитељ
34.	Јовановић Милан	1955	1964	управитељ
35.	Јовановић Драгица	1956	1964.	учитељ

Р.Б.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ДОШАО	ОТИШАО	Р.МЈЕСТО
36.	Пауновић Будимир	1955	1957	учитељ
37.	Хублић Теуфик	1956	1958	управитељ
38.	Петковић Обрад	1957	1961	учитељ
39.	Ковачевић Вијислав	1958	1983	учитељ
40.	Ђурић Владимир	1958	1959	професор
41.	Бадњар Никола	1959	1960	наставник
42.	Јовановић Иванка	1959	1965	учитељ
43.	Петровић Милојка	1959	1960	учитељ
44.	Каровић Рифат	1960	1961	учитељ
45.	Каровић Бахрија	1960	1961	учитељ
46.	Салиховић Хамид	1960	1983	пом. радник
47.	Танасијевић Зоран	1960	1975	учитељ
48.	Јовановић Првослав	1960	1962	наставник
49.	Јовановић Олга	1960	1962	наставник
50.	Читаковић Владета	1960	1973	директор
51.	Читаковић Анка	1961	1973	наставник
52.	Јоксимовић Војка	1961	1963	наставник
53.	Миловановић Радослав	1961	1962	наставник
54.	Николић Стојан	1961	1963	наставник
55.	Николић Милена	1961	1963	учитељ

Колектив школе из школске 1962/ 63

Р.Б.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ДОШАО	ОТИШАО	Р. МЈЕСТО
56.	Поповић Захарије	1961	1988	учитељ
57.	Шкундрић Марија	1961	1965	учитељ
58.	Мијатовић Бранислав	1962	1966	наставник
59.	Мијатовић Бригита	1962	1963	наставник
60.	Јовановић Зоран	1962	1972	наставника
61.	Малешевић Милан	1962	1992	директор
62.	Мандић Милена	1963	1965	учитељ
63.	Симић Марко	1963	1968	учитељ
64.	Јовановић Милисав	1963	1992	учитељ
65.	Лекић Мирјана	1963	1992	наставник
66.	Петковић Радивоје	1964	1964	наставник
67.	Мехиновић Хакија	1964	1981	благајник
68.	Рогвић Слободан	1964	1976	учитељ
69.	Рогвић Мирјана	1964	1976	учитељ
70.	Стародупцев Ана	1964	1966	учитељ
71.	Рибич Анђелина	1964	1965	учитељ
72.	Остојић Радивоје	1964	1992	наставник
73.	Остојић Милена	1964	1992	наставник
74.	Милић Стојимир	1964	1992	директор
75.	Лекић Милош	1964	1992	наставник

Колектив школе из 1964. године

Р.Б.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ДОШАО	ОТИШАО	Р. МЈЕСТО
76.	Јовановић Гордана	1966	1992	наставник
77.	Кланчевић Азра	1966	1969	наставник
78.	Салиховић Мустафа	1966	1967	учитељ
79.	Блажевић Анђелија	1966	1967	наставник
80.	Вукашиновић Стојимир	1966	1967	наставник
81.	Мићић Мирјана	1966	1973	секретар
82.	Богдановић Милка	1967	1992	наставник
83.	Милић Милош	1967	1968	наставник
84.	Чивић Хедиб	1967	1968	наставник
85.	Арсеновић Драгутин	1967	1967	наставник
86.	Милић Душанка	1968	1992	наставник
87.	Богдановић Радоје	1969	1992	наставник
88.	Џанић Касим	1969	1970	наставник
89.	Аћимовић Стојанка	1969	1992	наставник
90.	Чанић Миленко	1970	1972	наставник
91.	Јовановић Божо	1970	1973	наставник
92.	Мусић Химза	1970	1992.	пом. радник
93.	Глигић Гроздијана	1971	1994	пом. радник
94.	Радивојевић Првослав	1971	1992	наставник
95.	Јосиповић Стојанка	1971	1991	наставник

Колектив школе из школске 1982 / 83 године

Р.Б.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ДОШАО	ОТИШАО	Р. МЈЕСТО
96.	Марчета Стојка	1971	1992	наставник
97.	Јовановић Миланка	1971	1992	библиот.
98.	Пантовић Миленко	1972	1989	наставник
99.	Јовановић Милан	1972	1992	наставник
100.	Младован Мирко	1973	1992	наставник
101.	Савић Петар	1973	1992	наставник
102.	Дамјановић Добрисав	1973	1974	наставник
103.	Филиповић Стојадин	1973	1974	наставник
104.	Јефтенић Зора	1973	1973	наставник
105.	Вилотијевић Милан	1973	1992	наставник
106.	Катанић Стојадин	1974	1992	директор
107.	Катанић Миломир	1974	1987	наставник
108.	Мисаиловић Станојка	1974	1992	секретар
109.	Петрашевић Олга	1974	1974	наставник
110.	Катанић Крстина	1975	1992	наставник
111.	Стевановић Ђорђе	1975	1992	наставник
112.	Павићевић Видан	1975	1977	наставник
113.	Габић Божо	1976	1977	наставник
114.	Јовановић Димитрије	1977	1992	наставник
115.	Катанић Властимир	1977	1992	наставник
116.	Јорданов Стамен	1979	1992	наставник
117.	Салиховић Сабрија	1981	1992	наставник
118.	Маљишевић Мустафа	1982	1992	директор
119.	Хасановић Садо	1983	1992	пом. радник
120.	Омеровић Мехо	1988	1992	домар
121.	Хоџић Бехица	1988	1992	наставник
122.	Зечић Милојка	1988	1990	наставник
123.	Зечић Иван	1990	1992	наставник
124.	Јашић Будимир	1990	1992	наставник
125.	Симић Сретен	1991	1992	наставник
126.	Бошковић Дара	1991	1992	педагог
127.	Марјанац Мирјана	1991	1993	наставник
128.	Поповић Бранка	1991	1992	наставник
129.	Ђурић Радомир	1993	2000	директор
130.	Марјановић Максим	1993	-----	наставник
131.	Стевановић Милан	1993	-----	наставник
132.	Стевановић Живка	1993	-----	наставник

Р.Б.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ДОШАО	ОТИШАО	Р. МЈЕСТО
133.	Катанић Љубимко	1993	1998	наставник
134.	Митровић Слободанка	1993	2001	наставник
135.	Чанић Видосава	1993	1996	наставник
136.	Божич Госпа	1993	1996	наставник
137.	Цвјетиновић Момчило	1993	1995	наставник
138.	Милошевић Зорица	1993	-----	наставник
139.	Перић Душан	1993	1996	пом.радник
140.	Јовановић Божо	1994	1996	наставник
141.	Јовановић Савка	1994	-----	пом.радник
142.	Митровић Иван	1995	1998	секретар
143.	Ристић Милена	1995	-----	пом.радник
144.	Милинчић Миле	1995	1996	наставник
145.	Милошевић Љубомир	1995	1998	наставник
146.	Милинковић Гојко	1996	1998	наставник
147.	Лазич Милисав	1996	-----	домар
148.	Крсмановић Прерад	1996	2000	вјероучит.
149.	Вишњевац Радмило	1997	1999	наставник
150.	Јовановић Драги	1998	-----	директор
151.	Катанић Властимир	1997	-----	наставник
152.	Попара Благоје	1998	-----	наставник
153.	Чолаковић Равијојла	1998	1999	рачунов.
154.	Катанић Мирјана	1999	-----	рачунов.
155.	Марковић Славица	2000	-----	наставник
156.	Катанић Љубимко	2001	-----	наставник
157.	Милошевић Љубомир	2001	-----	наставник
158.	Вукелић Даринка	2000	-----	наставник
159.	Чолаковић Данијела	2002	-----	наставник
160.	Радовановић Ирена	1996	2000	наставник
161.	Младован Мирко	2000	-----	наставник
162.	Јовичић Бранислав	1999	1999	наставник
163.	Крсмановић Димитрије	2000	2000	вјероучит.
164.	Лукић Дејан	2000	-----	вјероучит.
165.	Милинковић Винка	1996	1998	рачунов.

Колектив школе из 1994. године (Екскурзија у Крагујевац)

Снимак колектива у јубиларној 2003. години

Списак радника у Подручном одјељењу Црвица

Р.Б.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ДОШАО	ОТИШАО	Р. МЈЕСТО
1.	Жунић Милосав	1928	1930	учитељ
2.	Поповић Трајче	1931	1931	учитељ
3.	Поповић Осман	1931	1932	учитељ
4.	Малешевић Здравко	1932	1933	учитељ
5.	Драговић Миливој	1932	1940	учитељ
6.	Морис Леви	1940	1941	учитељ
7.	Антонијевић Крста	1946	1947	учитељ
8.	Делић Осман	1947	1948	учитељ
9.	Антонијевић Крста	1948	1949	учитељ
10.	Ђокић Радован	1949	1951	учитељ
11.	Бурић Станојка	1949	1951	учитељ
12.	Петковић Мица	1952	1953	учитељ
13.	Марјановић Милосава	1953	1955	учитељ
14.	Бркић Бориша	1954	1958	учитељ
15.	Бркић Љубинка	1954	1958	учитељ
16.	Станојевић Велибор	1958	1976	учитељ
17.	Станојевић Милеса	1958	1992	учитељ
18.	Митровић Иван	1958	1959	учитељ
19.	Нешковић Миливоје	1961	1983	пом.радник
20.	Милић Стојимир	1964	1965	наставник
21.	Тошић Александар	1964	1974	учитељ
22.	Тошић Радмила	1965	1974	учитељ
23.	Цвијановић Петрија	1967	1974	учитељ
24.	Ђурић Станимирка	1969	1974	учитељ
25.	Богдановић Милка	1969	1979	наставник
26.	Салиховић Мустафа	1970	1971	учитељ
27.	Катанић Крстина	1974	1975	учитељ
28.	Симеуновић Божидарка	1975	1990	наставник
29.	Симић Јованка	1983	1992	пом.радник
30.	Лукић Зорица	2001	-----	наставник
31.	Лукић Дејан	2001	-----	вјероучит.
32.	Савић Новица	2001	-----	пом.радник

Списак радника у Подручном одјељењу Костоломци

Р.Б.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ДОШАО	ОТИШАО	Р. МЈЕСТО
1.	Марјановић Милосава	1953	1956	учитељ
2.	Ристељевић Деса	1953	1955	учитељ
3.	Харбаш Алија	1958	1985	пом.радник
4.	Петровић Иванка	1955	1956	учитељ
5.	Танасијевић Милена	1955	1956	учитељ
6.	Шкундрић Марија	1955	1960	учитељ
7.	Јовановић Предраг	1955	1959	учитељ
8.	Зечић Иван	1960	1990	учитељ
9.	Зечић Милојка	1961	1988	учитељ
10.	Ачковић Мирсад	1961	1962	учитељ
11.	Ачковић Милојка	1961	1962	учитељ
12.	Милић Душанка	1967	1968	учитељ
13.	Јовановић Раденко	1970	1974	учитељ
14.	Јовановић Ангелина	1970	1974	учитељ
15.	Јашић Марија	1975	1990	наставник
16.	Јашић Будимир	1976	1990	наставник
17.	Хоцић Саит	1985	1992	пом.радник
18.	Симеуновић Божидарка	1990	1992	наставник
19.	Симеуновић Радомир	1990	1992	наставник

Списак радника Подручног одјељења Пећи

Р.Б.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ДОШАО	ОТИШАО	Р. МЈЕСТО
1	Радојчић Станимир	1956	1957	учитељ
2.	Петровић Иванка	1957	1958	учитељ
3.	Ибрахимовић Хусо	1956	1969	пом.радник
4.	Миливојевић Милан	1958	1963	учитељ
5.	Миливојевић Радмила	1953	1963	учитељ
6.	Остојић Радивоје	1963	1964	учитељ
7.	Остојић Милена	1963	1964	учитељ
8.	Милићевић Јован	1964	1975	учитељ
9.	Милићевић Анђелка	1964	1975	учитељ
10.	Сарић Мирослав	1969	1992	пом.радник

Р.Б.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ДОШАО	ОТИШАО	Р. МЈЕСТО
11.	Јовановић Димитрије	1971	1977	учитељ
12.	Цвијовић Петрија	1974	1980	учитељ
13.	Вилотијевић Јулка	1975	1992	учитељ
14.	Симеуновић Радомир	1980	1990	наставник
15.	Салиховић Фикрета	1981	1992	наставник
16.	Јашић Марија	1990	1992	наставник

Из ових података се види даје кроз школу прошао велики број просвјетних радника, углавном са краћим радним стажом у једној школи. Устаљивање је била ријетка појава, нарочито у годинама послје другог свјетског рата. Главни узрок тога је био пресељење радника у средине са бољим условима за живот и рад. Чести разлози премјештања биле су и директиве Општинског Савјета за просвјету, који је на тај начин вршио попуну радних мјеста.

Рад у школи захтјевао је велике физичке и психичке напоре. Радило се углавном у двије смјене, најчешће у комбинованим одјељењима која су бројала до педесет, па и више ученика.

Конкурси за попуну радних мјеста били су формалност, јер се на њих нико није јављао. Општински референти за просвјету са рјешењима и новцем у ташни обилазили су учитељске школе по Босни и Србији тражећи ученике четвртих и петих разреда ових школа и на тај начин дјелимично ублажавали проблем недостатка кадра.

Данас школа има 20 радника (са спољним сарадницима) и настава је углавном стручно заступљена.

РАДНИЦИ ШКОЛЕ У ГОДИНИ ЈУБИЛЕЈА

Драги Јовановић, проф.
географије (директор)

Максим Марјановић
наст. хем. и биологије

Властимир Катанић
наст. математике-физике

Живка Стевановић
наставник разр. наставе

Љубомир Милошевић
наставн. разр. наставе

Зорица Милошевић
наставн. разр. наставе

Љубимко Катанић
наставник раз. наставе

Зорица Лукић
наставник раз. наставе

Данијела Чолаковић
наставник енглеског ј.

Благоје Попара
наст. српског језика

Милан Стевановић
наст. физичког васп.

Славица Марковић
проф. енглеског језика

Даринка Вукелић
наст. ист. и географије

Мирко Младован
наст. музичке културе

Дејан Лукић
вјероучитељ

Мирјана Катанић
рачуновођа

Милисав Лазич
домар - ложач

Савка Јовановић
помоћни радник

Милена Ристић
помоћни радник

Новица Савић
помоћни радник

С Ј Е Ћ А Њ А

Предратни период

У учитељском позиву успјех може постићи само ентузијаст, јер рад и живот у просвети није лак. Има у том периоду лијепих и тужних успомена. Лијепе се успомене дуго памте, а ружне још дужије. Најљепше успомене из предратног доба биле су присност и повјерење међу колегама. Иако су школе биле доста удаљене једна од друге, а путеви између њих, « козје стазе », ипак се веза одржавала. Рекох да је било лијепих и ружних успомена. Најтежа и најболнија успомена урезала се у срце свих оних који воле слободу и домовину. Дошао је рат и донио све невоље и несреће. Непријатељ је запосјео школску зграду. Дјеца су напустила свој просвјетни храм, неки са болом, а неки још малени и незрели, можда и радосни у својој наивности, јер неће бити школских задатака.

А ми учитељи још се надали, чекали, вјеровали да можда људи нису тако окрутни – повући ће се, смиловаће се ! У том исчекивању пала је ноћ, а тада страже, пуцњи и језиви узвици. Тек смо се тада освјестили и не смијући да преноћимо почели смо да бјежимо без игде ичега, са голим животом и малом дјецом у наручју преко хучне набујале Дрине. Кад смо прешли у Србију застали смо и гледали пут Босне. Срца су нам се стезала од бола, јер остављамо све оно што смо вољели, као да нас рођена мајка одбацује од себе. Године ратне биле су дуге и тешке али нада није напуштала да ће опет сванути дан, да ће правда побједити. Дошла је НОВ и донијела слободу и слободу. Нема више граница, нема више стрепње и патње. Сада се слободно ради и дише.

Алексић Љубица и Рашко (1983.)

Оснивање осмогодишње школе

Скелани су већ одавно центар шире сеоске околине. Томе скоро од почетка овога вијека доприноси и постојање основне школе. Потреба њеног прерастања у потпуну осморазредну школу посебно се почела осјећати у вријеме општине – комуне, у периоду 1955 - 1958. године. Фактори у тадашњој општини су то добро знали, али средства није било могуће обезбједити, а планови су се заснивали на претпоставци да се прво изгради нова школска зграда и остваре остали потребни услови. Међутим, брзо је преовладало сазнање да би чекање на све ове услове одгодило прерастање школе у осмогодишњу за читаву једну деценију, док је потреба већег обухватања дјеце потпуним основним образовањем била изражена до те мјере да се рјешавање овог проблема више није могло одлагати.

У таквој ситуацији у општини је све више сазријевала идеја да се иде на прерастање ове школе у осморазредну у условима какви су тада били и са средствима која су стајала на располагању,

да се постепено обогаћује збирка учила и изгради спортски полигон као најнеопходнији предуслови за рад школе. Изградња нове школске зграде треба да сачека погоднији тренутак када за то буде могуће обезбједити средства.

Припајање општине Скелани Сребреници у љето 1958. године, преузета је и обавеза рјешавања овог проблема и то баш на овакав

начин, јер ни нова општина није имала средстава да одмах гради нову школску зграду. Од СО Сребреница и осталих друштвено – политичких фактора дата је пуна подршка овој замисли и договорено да се већ од првог септембра те године отвори пети разред. Тако је донешена једна крупна одлука када објективно за њу није било потребних услова. Када се данас сјећам свега тога, онда сматрам да је то била једна красна одлука. Ваљало се суочити са скоро непремостивим тешкоћама. Тако је од наставног кадра у школи радило само четири учитеља, постојале су три учионице, незнатан број наставних средстава за млађе разреде, и то је све.

Грађани су тражили школу, али су у то вријеме хтјели да буде као у сусједној Бајиној Башти, да буде права гимназија, како су они говорили. Било је и оних који су условљавали упис своје дјеце увођењем страног језика, одмах од петог разреда и ако је он био факултативан предмет у петом и шестом разреду.

Интезивним радом за релативно кратко вријеме извршене су потребне припреме за отварање петог разреда. Од учитељског стана направљена је четврта учионица, опремљена потребним намјештајем и набављено нешто учила и наставних средстава. Наставни кадар је био посебан проблем, јер га није било могуће обезбједити, па су за то сав терет рада поднијели учитељи који су прихватили да уз рад у својим одјељењима предају по један или два предмета у петом разреду. Формирано је само једно одјељење и ако је било ученика за два. За почетак се морало кренути тако, јер нити је било довољно простора, нити је постојећи наставни кадар било могуће даље оптерећивати. Нађено је рјешење за страни језик (нјемачки), ангажовањем једног професора из Бајине Баште који је о трошку школе два пута седмично превожен фијакером.

Сву тежину услова за рад схватили су и сами ученици из те генерације. Они су својим укупним односом и понашањем олакшавали рад преоптерећеним наставницима. Озбиљност, марљивост, радна дисциплина, све је то заиста било на завидној висини. Наставници су били оптерећени радом са ученицима до те мјере да су дневно држали по осам и више часова. Уз све ово, накнада за часове преко норме била је више него симболична. Међутим, то су

били млађи наставници, полетни и упорни, а на одређен начин сматрали су да је и њима дато велико признање што им је повјерен рад у вишим разредима. Припремајући се за наставу савјесно и одговорно, наставници су постигли резултате изнад очекивања. То добро памте ученици те генерације од којих је већина даљим школовањем оспособљена за рзноразна занимања. Међу њима данас има директора, руководиоца, наставника, добрих радника и стручњака.

Било је проблема и око редовног похађања наставе. Отварањем петог разреда настала је обавеза за све ученике четвртог разреда да наставе школовање. То није одговарало једном броју родитеља. Ваљало је савладати уз остале тешкоће, и такве отпор. Интензивном активношћу Школског одбора и друштвено-политичких организација, у чему су опет предњачили наставници школе, обезбјеђено је да грађани школу прихвате као своју у свему, па и похађању дјеце. У наредне двије школске године проширен је ученички простор од учитељских станова и подизањем спрата на дијелу зграде. То је омогућило нормализацију рада у двије смјене, а обезбјеђивањем једног броја стручних наставника школа је чврсто стала на ноге и ухватила прави корак.

Милан Јовановић (1983. год.)

Изградња нове школе

Идеја за изградњу нове школске зграде појавила се одмах по прерастању четвороразредне у потпуну осмогодишњу школу, јер се у старој згради радило у три смјене. Школа је дотрајала, а једне ноћи пада међуспратна конструкција на једном дијелу зграде. Увођењем акције « Хиљаду школа у Босни и Херцеговини » у план изградње нових школа ушла је и школа у Скеланима. По утрђеном поступку, зборови бирача дали су сагласност на план изградње школа. Уведен је самодопринос и СО Сребреница доноси Одлуку о изградњи школа на овом подручју по утрђеном редослиједу. На једном састанку друштвено-политичких организација МЗ Скелани на коме су били присутни ја и Милан Малешевић, покренута је иницијатива да се упуту писмо СО Сребреници да се измјени план изградње школа. То писмо потписали су Илић Станко и Малешевић Милан.

На сједници СО Сребреница гдје су били присутни Малешевих Милан као одборник и ја, потпредседник СО Пашиагић Сакиб је прочитао писмо упућено из Склана. Наш захтјев наишао је на разумјевање одборника а у дискусији су се посебно истакли Перо Лукић, Асим Чочић и Калушевић Тамил подржавајући измјену утврђеног плана изградње школе. Скупштина ставља захтјев на гласање који је усвојен, те се редослијед градње школа мјења, тако да Склани улазе у први план и одлучује се да градња почне 1968. године. Радови су повјерени ГП « Радник» које је школу направило у року од годину дана, тако да већ у сљедећој 1969 / 70 школској години настава почиње у новом објекту, па је настава организована у једној смјени и свако одјељење има своју учионицу.

Владета Читаковић (1983.)

Кад одлазим у пензију

Данас кад одлазим у пензију, као први послужерани учитељ из ове школе у мени се крије и радост и туга. Остају ученици, остају другови, прекида се један животни пут, а одлази на други. Једино ћу срести моје ученике као љекаре, инжењере, коваче, земљораднике и друге, то је понос. Срести те људе значи вратити се у дане највеће вриједности свог живота, људе који знају цјенити бригу другог. Као човјек, као учитељ са најдужим радним стажом од 25 година у овој школи од њеног постојања до данас, до ове прославе мислим да сам уградио пуно себе у школу и чини ми се када бих поново пошао из почетка да ми не би било тешко. Повјерење које сам имао од родитеља у образовању њихове дјеце уливало ми је снаге да учиним и више од својих могућности.

На крају могу да кажем да сваки човјек треба да се осјећа најсрећнијим кад му се повјери оно најдраже, а то је дијете које треба дотјерати и уобличити, за сва времена. Учитељ никада не смије мислити на признања која му друштво одаје, већ на будућност коју припрема. Данас кад одлазим у пензију остаје ми да жалим што одлазим као наставник разредне наставе, а не као учитељ. Учитеље! Уча ! Бак ! Ученик ! Чини нешто заједничко, неку блискост, неке заједничке проблеме између учитеља и ученика.

Војислав Ковачевић (1983.)

Развој основног образовања на подручју општине Сребреница

Школске 1940 / 41 на подручју општине Сребреница радиле су слиједеће школе: Сребреница, Скелани, Црвица, Крњићи, Језеро, Бурђевац, Осатица и Међе са 11 учитеља и око 650 ученика.

У току рата школски објекти су оштећени, тако да су остали само голи зидови. Одмах по ослобођењу приступило се њиховим опрвкама. Школске 1945 / 46 године почеле су да раде школе у Сребреници, Скеланим, Црвици, Крњићима, Бурђевицу – Осатици, Међама, а у приватним кућама отворене су први пут школе у Сућесци, Божићима и Ратковићима. Опрема се састојала од неколико дасака и цигли које су служиле као клупе, а од учила била је једино табла од даске. У свим школама радило је 12 учитеља а школу је похађало око 900 ученика.

Прва осмогодишња школа отворена је у Сребреници 1952. године. Од 1950. до данас изграђене су четворазредне школе и то: Пећи, Клотјевац, Радошевићи, Бешировићи, Прибојевићи, Брежани, Осмаче Поздановићи, Ратковићи, Моћевићи, Брезовице, Сасе, Поточари, Милачевићи, Ораховица, Виогор, Булоговина, Слатина, Бектићи, Опетци, Подравање и Лука.

Осмогодишње школе изграђене су у Сребреници, Скеланима, Крњићима, Осатици, Поточарима, Сућеској и Брежанима. У свим школама наставу од првог до осмог разреда похађа 6.480 ученика, а изводи је 246 наставника.

Одмах после ослобођења у свим школама радиле су школске кухиње и сви ученици су добијали топли оброк. Први учитељи 1945 и 1946. године били су млади са завршеном малом матуром и деветомјесечним учитељским течајем, а било је и оних који су од својих ученика били старији свега 4 године. Брза изградња школских објеката довела је у питање рад у њима због недостатка наставног кадра. Да би се тај кадар обезбједили морали смо ићи у учитељске школе у Ужице, Уб, Ваљево и Бјељину гдје смо врбовали ученике четвртог разреда стипендијама како би на јесен дошли код нас.

Услови за рад су били тежки. До школа се путовало по 7 сати, а учитељи су у становима осим кревета, шпорета и петролејске лампе имали и нешто суђа. У дрвени кревет стављала се слама или сијено, а први послератни учитељи су од Црвеног крста добили одјело.

Исмет Смајиловић (1983.)

Друго полугодиште у Грчкој

Када су се 1995. године организовале посјете и боравак дјеце у грчким градовима и наши школа се укључила у тај пројекат. Након обваљених административних припрема, заједно са дјецом из Власенице и Братунца на 95-оро у марту те године кренули смо на грчко острво Тинос. Водила сам групу од 10 ученика из Склана од првог до четвртог разреда. На путовање смо кренули са мало зебње и страха, јер нам је свима то било прво дуже одвајање од куће. У Братунцу смо сјели у грчке аутобусе и одмах је почела комуникација са Грцима, у почетку тешко, а касније све лакше. До Атине смо путовали 24 сата, а онда из луке Пиреј до Тиноса бродом.

У Тинос смо стигли негдје око подне. На пристаништу нас је чекао готово цео градић. На сваком кораку се сусрећемо са осмјесима, сузама и радовањем домаћина због нашег доласка. Они су саосјећали са нама због тадашњег ратног стања у нашој земљи.

У хотелу « Алонија » гдје смо били смјештени чекало нас је све што нам је било потребно: собе, прибор за учење и рад и услови какве нисмо имали у нашој земљи.

Настава се изводила прије подне, а слободно вријеме по подне кориштено је за учење, дружење, изласке, посјете, игру и тд. Било је доста дружења са грчким вршњацима и учитељима са тог и других острва и градова. Долазиле су нам цијеле породице из града, па су изводиле дјецу у шетњу, поподневни боравак и куповину. Куповали су им играчке и одјећу, желећи тако да им учине боравак у Грчкој што љепшим и пријатнијим. Посјетили смо много грчких школа, обишли доста сусједних острва (Миконос, Парос, Андрос итд), и склопили многа пријатељства.

Крај школске године је брзо дошао, а са њим и распуст, купање, пливање и сунчање. Најинтересантније од свега је седмодневно крстарење у јулу мјесецу до острва Крита и Родоса. Видјели смо Средоземно море и боравили у прастаром граду Кнососу. У нашем сјећању још живи опроштај и незабораван опроштај који нам је приређен на повратку у августу мјесецу. Вратили смо се одморени од рата, вјечито захвални народу Тиноса за сву љубав и пању коју нам је пружио за сво вријеме нашег боравка у Грчкој.

Зорица Милошевић (2003.)

ЂАЧКИ РАДОВИ ПОВОДОМ 100 ГОДИНА ШКОЛЕ

Сто година моје школе

Одолела Ти си недаћама многим,
па храбро стојиш, ко споменик вечни,
кроз тебе прођоше генерације многе
тражећи пут, ка својој срећи.

Саграђена од руку неимара вредних,
те далеке хиљадудеветстотреће
и један век од тада прође,
а за тебе време неуморно тече.

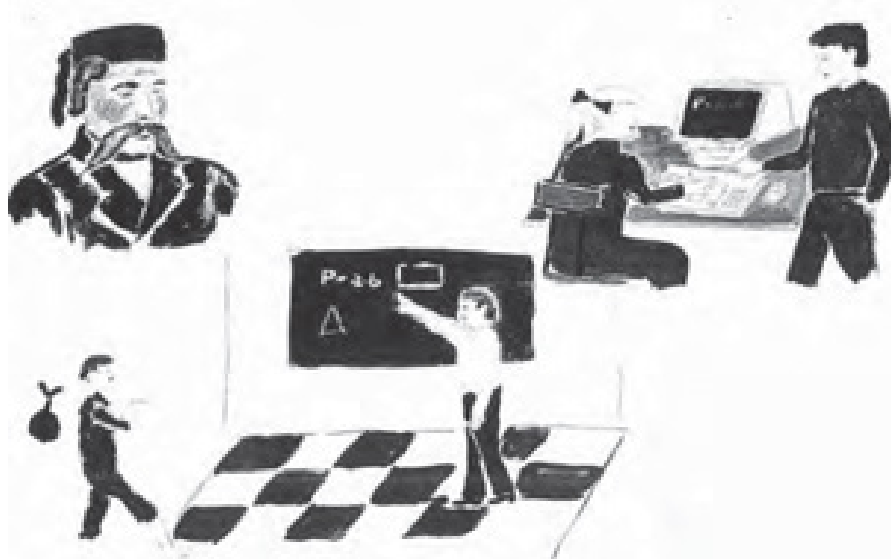
Пролазе године, дани и сати,
ал у Теби дечија се граја ори,
исписујеш своју историју нову
и ко томе знању може да одоли.

Зидови Твоји када би могли
причати приче о Твом постојању
ни једна прича не би равна била
Твоме погубљењу и твоме опстајању.

Мета си била непријатељима многим
који хтједоше да виде рушење Твоје,
ал Ти остаде усправна ко стена
да браниш оно што је своје.

Па у Теби сада слободно се пише
историја наша, јуначкога соја,
па захвалит могу Теби школо драга
што и ја сам сада ученица твоја

Дајана Маринковић 5. разред
првонаграђена пјесма

Прва награда Крљић Михајло – 6. разред

Друга награда: Миланка Вуковић - 8. разред

Сто година наше школе

Јутро је. Поворке ђака стазом познатом хрле,
и док им први сунчеви зраци милују лица,
већ су на улазу своје школе.
За њима остаје тиха, пушта улица...

а у школу доносе блиставу лепоту,
шапутање, шалу, загрљаје,
ко ће попамтити све у животу.
А сјећање ће водити далеко у бескрај...

И кад се огласи звоно, затворе се школска врата
школа осјети тишину и празнину,
одјекују само, у даљини, казаљке сата,
а школа до јутра чува ону познату ђачку ведрину.

И следећег јутра ђаци ће доћи,
да уљепшају тај школски дан,
кроз школу ће галама проћи,
да прекине дуги, стогодишњи сан.

Књиге и свеске, учитељи, знање, ко и у свакој школи
ал има нешто, посебно, лепо,
што свако дете поштује, воли
на дечији начин, искрено, слепо.

И у крају мења се све,
другачије небо, други су људи,
ал нешто исто остаје,
а то је школа што сећања буди.

И ова иста је школа, одувек била то,
чекала своју дечицу,
да их држи у наручју,
и пружи руку сигурну.

И свака нова зора што руди,
доноси школу лепшу и бољу,
с новим лицем је буди,
и зове децу што трче по пољу...

Кад ђаци оду школа је сама,
тишина прекрије зидове њене,
и успавана ђачким причама
броји дане срећом испуњене.

Много је година, и много дана,
колико живи школа ова,
али је још увек насмејана,
и не одустаје од својих снова.

И овог дана она ће чекати,
ђаке своје, смех што је престо,
и никад, никад, неће одустати,
блистаће ко и пре ГОДИНА СТО.

Миланка Вуковић – 8. разред
другонаграђена пјесма

Сто година моје школе

Кад у јуту у школу се креће,
на сваком детету се покаже лице среће,
Моја школо сто година постојиш,
и многе генерације не знаш да избројиш.

Школо моја Ти си мени други дом,
и увјек ћу те носити у срцу свом.
Многе ђачке тајне Ти још увек знаш
само кад би могла да нам их испричаш.

Грађена си давне хиљадудеветстотреће,
и ево сто година већ ће да протече.
Век је један иза тебе прошао,
и ево на ред је нови дошао.

Три рата напетост си прошла,
и у нови век срећно си нам дошла.
Нове генерације Ти сада предводиш
и на прави пут их изводиш

Владан Голубовић, 6. разред
трећенаграђена пјесма

Трећа награда: Богдановић Давид – 2. разред

С А Д Р Ж А Ј

1. Умјесто предговора	7
2. Скелани	9
3. Школа: оснивање и развој	10
4. Коста Годоровић	25
5. Славиша Вајнер Чича	28
6. Школске славе и празници	31
7. Школа и друштво	34
8. Управљање и руковођење школом	37
9. Описмењавање и образовање одраслих	42
10. Наставне и ваннаставне активности	50
11. Ученици школе	74
12. Списак ученика у години јубилеја	85
13. Радници школе	94
14. Радници школе у години јубилеја	106
15. Сјећања	109
16. Ђакчи радови поводом 100 година школе	116